

1964

Štev. 4.

April

Leto XIII.

MISLI

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

Ustanovljen leta
1952

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

6 Wentworth St.,
Point Piper.
Tel.: FM 1525

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, Sydney.

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
Sydney. Tel. 75-7094

je naslov slovenskega abecednika, ki ga ima v tisku Slovensko društvo Sydney. Knjiga je zelo primerna za družinski pouk slovenščine. Vsebuje slovenski abecedo z risbami, pesmice in kratke pravljice. Obsega 28 strani. Velikost je ista ko "MISLI", le papir je močnejši. V knjigi je 30 risb in slik, ki razlagajo vsebino in poživljajo knjigo.

Knjiga bo dotiskana do velike noči. Prosimo vse, ki bi želeli knjigo imeti, naj to čimprej sporoče odboru Slovenskega društva. Cena 10/- s poštnino.

Odbor SDS

17 Louise St., Summer Hill, N.S.W.

NA PONUDBO IMAMO FINŽGARJA

Vse zvezke — razen III. in IV., ki sta pa naročena, lahko dobite takoj in vsakemu je cena EN FUNT in 2 šilinga za poštnino.

NADALJE PRIPOROČAMO:

LJUDJE POD BIČEM, spisal Karel Mauser, najnovejša njegova knjiga. — £ 1-10-0.

MOJ SVET IN MOJ ČAS, izbrana dela dr. Ivana Preglja — £1-0-0 (2 šil. poštnina).

A.M. SLOMŠEK, služabnik božji. Spisal dr. Fr. Kovačič. Knjiga je na novo izšla v Argentini za stoletnico Slomškove smrti. Zelo lepa zgodovinska knjiga stane £ 1-0-0.

RICCOTTI: Življenje Jezusovo. Izdala Mohorjeva v Celovcu kot izredno izdanje svojih knjig. Svetovno priznано odlično delo. — Cena £ 2-10-0 in poštnina 2 šil.

KNJIGE DOBITE PRI "MISLIH"

VEČNOST IN ČAS — £ 1-0-0.

Izbrani spisi umrlega dr. Odarja. Poučni in razmišljujoči članki.

SOCIOLOGIJA — 3 zvezki po £ 1-0-0.

Odlično delo dr. Ahčina imamo spet v zalogi. Poprejšnja zaloga, dosti velika, je pošla. Znamenja, da se rojaki zanimajo.

SOCIALNA EKONOMIJA, zadnje sijajno delo dr. Ahčina. £ 1-10-0.

Tudi to knjigo prve zaloge smo vso razprodali, pa smo jo morali na željo novih naročnikov spet nabaviti.

DOMAČI ZDRAVNIK, Knapjova zdravilna metoda £ 0-15-0.

TRI ZAOBLJUBE, krasna povest Janeza Jalna — £ 0-10-0.

IZPODKOPANA CESTA od istega pisatelja kot zgoraj — £ 0-10-0.

GORJANČEV PAVLEK, čaroben izlet iz Argentine v Slovenijo — £ 1-0-0.

IGNACIJ KNOBLEHAR, zgodbe velikega našega rojaka-misijonarja pred stoletjem v Afriki. — £ 1-0-0.

PO SVETLI POTI, spisal dr. Franc Jaklič za fante in dekleta. £ 1-0-0.

SLOVENSKA UMETNOST V ZAMEJSTVU, z mnogimi slikami — £ 1-0-0.

VELIKA RIDA — povest Karla Mauserja — 10 šil.

PREKLETA KRI — povest Karla Mauserja — 10 šil.

O G R A D — povest Janeza Jalna — 10 šil.

MATI IN UČITELJICA — predzadnja okrožnica Janez XXIII. — 6 šil.

MOJCA BERE — za učenje otrok v slovenskem braju — 6 šil.

KUZAMURNIK in STRIC JAKA — slikanici z zelo šaljivo vsebino. Vsaka 6 šil.

LETO XIII.

APRIL, 1964

ŠTEV. 4

NAŠ KULTURNI DAVEK

PRED NEDAVNIM SEM GOVORIL z nekim našim rojakom iz Argentine. Pripovedoval mi je o delu tamkajšnjih slovenskih izseljencev za ohranitev slovenske kulture. "Ob začetku leta so prihajali računi," mi je dejal. "Naročnina za ta list, za ono revijo, članarina za prosvetno društvo pa za župnijsko podporno društvo. Šlo je kar po vrsti. Ženo sva zračunala, da ena mesečna plača ni dovolj na leto. To pa ni bilo samo v naši družini, enako se je godilo sosedovim in drugim. Slovenci v Buenos Airesu neverjetno veliko izdajo za kulturne namene," je zaključil.

Poslušal sem ga in si mislil svoje, namreč kako daleč smo mi od požrtvovalnih rojakov v Argentini. Koliko je pri nas družin, ki bi mogle potrditi, da izdajo za kulturne namene eno mesečno plačo na leto? Povem vam, kaj mi je pripovedoval neki sobrat. "Bil sem na obisku pri neki naši družini. Na mizi sem videl 'Katoliški glas'. Pa sem vprašal: Ali ste morda naročeni?" Odgovor je bil: "Ne, nismo naročeni. Sposojamo si ga pri sosedih. Veste, 40 lir na teden je preveč za nas".

"Kaj si odvrnil ti tem ljudem?" sem vprašal sobrata.

"Kaj jim češ reči, ko pa so taki, da za vse imajo denar, samo za dober časopis ali knjigo ga nimajo nikoli."

Da, za vse imajo naši ljudje denar, posebno še za svojo zabavo in za svojo komoditeto. Za nov pralni stroj, za televizijski aparat, za avto, za moderno kopalnico, za tisoč drugih stvari imajo denar, za dober časopis ali revijo ga pa nimajo. Kaj šele če potrkaš na njih vrata in jih prosiš za prispevek za kako ustanovo, morda dar za kak naš dom. O, potem je šele tarnanje o draginji, o dav-

kih, o slabih časih. Kar ne upaš si več pogledati v oči takim revežem z avtom in televizijo, tako te je sram.

* * *

Te vrstice so vzete iz uvodnika, ki ga je imel nedavno goriški tednik KATOLIŠKI GLAS. Zelo nazorno nam slika razliko med slovensko zavednostjo v Argentini in slovensko nezavednostjo na Goriškem.

Ali samo na Goriškem?

Z nekoliko spremenjenimi besedami bi marsikaj v tem uvodniku lahko merilo na rojake in rojakinje "Križem avstralske Slovenije".

Ne vemo, koliko Slovenci v Avstraliji berete "sposojene liste", namesto da bi jih sami naročili. Vemo pa, da naš list — navajamo primer, ki nam je najbližji — ne tarna prav preveč in ne kliče spet in spet — po novih naročnikih. Z eno rečjo se lahko ponaša: DAROVI ZA SKLAD iz vrst zavednih in zvestih naročnikov ga drže pri življenju!

Ne vemo, koliko naročnikov ima v Avstraliji slovenski tisk od drugod, tudi ne vemo, koliko naši ljudje žrtvujejo "članarine za prosvetno društvo in za župnijsko podporno društvo", kjer pač kaj takega imajo.

Vemo pa to: Imamo rojake, ki lista MISLI ne marajo zato, "ker vedno kaj fehtari" — pa najdete v njem skoraj samo prošnje za KOROTAN in za MISIJON p. PODEŽAJA — in za stroške Slomškove beatifikacije, kaj pravite?

Vsaj s temi zadevami bomo nadaljevali, če Bog da. Besede iz Katoliškega Glasa se pa dajo obrniti še na celo vrsto drugih zadev — naj vsak sam pokuka ob njih — v svojo vest!

SOVJETSKI UČENJAK UGIBA:

ODKOD ŽIVLJENJE?

P. B. A.

Bogve odkod, je rekel

ZNANA JE PRIJAZNA ANEKDOTA: komunist je dopovedoval mladincem, da ni Boga, ni nebes, ni pekla, ni duše. Človek je iz opice, opica iz nižjih živali, nižje živali iz še nižjih, najnižja pa iz prve življenjske klice . . .

Eden fantov ga je vprašal: "Odkod pa tista prva najnižja življenjska klica, tovariš?"

"Ja, to pa bogve odkod," je bil komunistov odgovor.

Ne odgovarjajo pa tako vsi komunisti, zlasti ne komunistični učenjaki. Vprašanje, odkod je življenje, je mnogim med njimi zelo zelo resno vprašanje in ga tudi skušajo dokončno rešiti.

Sovjetski učenjak Oparin

Sovjetski učenjak A.J. Oparin je napisal in izdal debelo knjigo z naslovom: Nastanek življenja na Zemlji — ali po rusko: Vznikovenie žizni na Zemle. (Vznikovenie — vzniknjenje, nastanek.) Pozneje je izšla tudi v Jugoslaviji v srbohrvaščini. V uvodu poudarja Oparin, da je to vprašanje silno pomembno in je nujno treba nanje odgovoriti. Po njegovem mnenju spada to vprašanje med temeljne in najvažnejše naravoslovne probleme. Ni čudno, da so se od nekdanj največji misleci bavili s tem vprašanjem in skušali po najboljših močeh najti pravi odgovor, pravi učenik Oparin.

Veliko zmot so nakopičili

Učenjak Oparin je večinoma vse zavrgel, kar je bral v knjigah učenjakov in mislecev. V prvi vrsti — mož je pač brezverec — mu ni všeč misel, da je življenje od Boga, kakor sploh nobena reč. Treba je razložiti nastanek življenja brez Stvarnika, to se razume. Jasno je seveda, da nekoč ni bilo na zemlji nič živega. Dolge dobe so potekale, ko je bila na zemlji zgolj mrtva snov — materija. Nekoč — nihče ne ve kdaj — so pa vzklila živa bitja: rastline, živali, človek. Kako se je moglo to zgoditi?

Bili so učenjaki ki so dejali: Lepega dne je kar mimogrede nastalo iz mrtve snovi nekaj živega po principu "samorodnosti" (generatio equivoca). Mrčes, črvi, golazen, celo ribe in ptice včasih, so nastale naravnost iz blata, gnoja ali druge zemeljske snovi.

Učenjak Oparin pravi in piše, da je to izključeno in taka misel gola neumnost. Dandanes noben resen učenjak kaj takega ne trdi.

Bili so drugi, ki so dejali in učili, da je do življenja na zemlji prišlo po čisto navadnem slučaju. V mrtvi materiji so se molekuli in atomi mešali, razhajali in spet spajali, sestavljali in razstavljali, se združevali in razdruževali — nekoč so pa po dolgih poskusih "slučajno" nekaj takega sestavili, da je — zaživel. In to, kar je takrat slučajno zaživel, je potem začelo roditi nova življenja.

Oparin pravi, da je ta razlaga prav tako malo verjetna, kot če bi kdo rekel, da so črke v tiskarni, ki jih je nekdo kar tjavendan premetaval, slučajno zbrale v tak red, da se je brala znana pesem, na primer Hej Slovani. Zato se ta razlaga Oparinu zdi naravnost smešna.

Potem so bili taki, ki so dejali: Življenje sploh ni moglo nastati na naši zemlji, prve klice so morale priti iz vesolja, torej z drugih zvezd pod našim nebom. Pri tej razlagi so pozabili pomisliti, da bi ne bilo s tem nič razloženega, zakaj ostalo bi vprašanje: Kako so pa tiste žive klice nastale na zvezdah?

Oparin piše, da je to nemogoče. To vemo zdaj, ko nam je znano, da je vesolje polno ultravioletnih žarkov, pod katerimi mora vsaka živa klica takoj poginiti. Mi vsi bi poginili, če bi ne bili na naši zemlji zavarovani pred morilnimi žarki z atmosfero ali ozračjem, ki našo zemljo obdaja. Toda tudi Oparin pozablja na to, da bi klice življenja z drugih zvezd itak ničesar ne razložile.

Življenje ni od vekomaj

Končno se Oparin ustavi pri tistih, ki so pisali in še pišejo: Čemu se je treba spraševati, kako je življenje nastalo? Saj v resnici ni nikoli "nastalo", bilo je od vekomaj. Kakor je vsa materija večna, tako je večno tudi življenje. Sploh takozvano življenje ni nič drugega kot ena in ista materija, ki se pa v različnih razmerah različno "javlja". Končno tudi sama človeška misel, ki o njej pravimo, da prihaja iz razuma, ali duha, ni nič drugega kot pojav materije . . .

Tem mislecem Oparin samo napol ugovarja, napol pa ne. Tudi on misli in trdi, da je materija večna, da torej nima ne začetka ne konca. Odločno pa odklanja mnenje, da ni razlike med mrtvo materijo in živimi bitji. Nasprotno trdi, da je življenje bistveno različno od anorganske materije, nekaj posebnega, mnogo višjega. Življenje njemu pomeni mnogo več kot obstoj določenih kombinacij nekkih kemičnih elementov.

Konec str. 107

Misli, April, 1964

POLDE KEMPERLE

NE SME BITI POZABLJEN

Lucijan Mozetič

MNOGIM ROJAKOM Z GORIŠKEGA še tu v Avstraliji ime Poldeta Kemperla gotovo zelo znano zveni. Niso še tako daleč za nami časi, ko je bil rajni Polde v najtežjih okoliščinah močan kot hrast v viharjih in mogočna opora svojim rojakom na Goriškem. Z vsemi silami se je boril zoper fašizem in pozneje zoper komunizem, ki je po padcu fašizma skušal pograbit, kar je ostalo za fašizmom. Po poklicu je bil časnikar in je urejeval razne publikacije ali pa vsaj redno vanje dopisoval. Pred prvo svetovno vojno ga je dr. Evangelist Krek pripravil do tega, da je pustil študije na Dunaju in šel v Maribor za urednika katoliškega lista "Straža". Ostal je tam nekaj let, nato je odšel v svojo ožjo domovino kot uradnik čevljarke zadrage v Miren pri Gorici. Vojna vihra ga je kmalu spet pregnala na štajersko in sicer v Mozirje, kamor se je vsa mirenka vas z zadrugo vred zatekla pred kanoni in granatami.

Po zlomu Avstrije se je ponovno vrnil na Goriško in tedaj se je začelo njegovo vsestransko časnikarsko in organizacijsko delovanje, ki ga ni opustil vse do prezgodnje smrti. Ustanovil in urejeval je "Gospodarski list", nato pa prevzel uredništvo "Goriške Straže". To je bila težka naloga, da si jo danes komaj še moremo predstavljati. Nепrestano mu je bil za petami fašistični režim in ni minilo leto, da bi Polde ne presedel nekaj mesecev ali vsaj tednov v zaporu. Končno je vlada 1. 1928 ustavila izhajanje Straže in Polde je postal brezposeln. Toda ker ni mogel več s tiskano besedo dvigati duha svojim rojakom, je hodil iz kraja v kraj po deželi in od ust do ust širil vero v lepšo bodočnost.

V tistih časih je doživel pustolovščino, ki je njegovo ime zanesla celo v inozemstvo, vendar popolnoma po nedolžnem. Nekoč je šel med prijatelje v gostilno pri Jelenu pred škofijo in tam je našel znanca iz Cerknega in Idrije. Preden so se odpeljali z avtom, so ga povabili, naj prisede. Ponudbo je sprejel in se odpeljal z njimi do Sv. Lucije ob Soči. Ko je izstopil iz avta, so vsa družbo obstopili policijski agenti iz Gorice, preiskali avto in našli pod sedeži zalogo municije. Nihče ni vedel, kaj so

vozili s seboj, toda policija jih je obdolžila — zlasti Kemperla — da razvažajo po deželi municijo za upor proti državi. Odpeljali so jih v Rim v zapore, kjer naj bi počakali na senzacionalen proces. Tedaj so tudi po drugih evropskih deželah pisali o tem in dolžili Kemperla protidržavnih zločinov.

Napovedani proces so odlagali in odlagali, vse je nekam potihnilo in nekoč se je Kemperle svobodno prismejal v Gorico. Preiskava je namreč medtem dognala, da so municijo prevažali ustaši v Jugoslavijo s tihim pristankom laške vlade in tako je prav za prav policija pri Sv. Luciji zasačila Musolinijevo municijo, ne Kemperlovo. Seveda potem z napovedanim procesom ni bilo nič in Kemperle se je lahko smejal.

Ko se je med drugo svetovno vojno začela majati moč fašizma, se je na njegovih razvalinah brž pojavil drug nasprotnik demokracije — totalitarni komunizem. Slovencem se je predstavljal z nacionalno krinko na obrazu in si kot tak pridobil med narodom mnogo simpatij. Med prvimi, ki so videli globlje, je bil rajni Kemperle. Brez obotavljanja je šel na delo in komunizmu snemal lažljivo krinko. S peščico prijateljev je ustanovil v Gorici politično organizacijo Slovensko demokratsko zvezo in list "Demokracija", ki ga je urejeval dve leti, dokler se list ni preselil v Trst, kjer je na žalost pred kratkim prenehal. Leta 1948 so izvolili Kemperla v goriški občinski svet, kjer je zelo častno zastopal Slovence vse do smrti.

Rajni Kemperle se je rodil leta 1886 v Hudi Južini, umrl je leta 1950. Počiva na Mirenski cesti v Gorici. Takoj po njegovi prezgodnji smrti so se goriški Slovenci spraševali, kako se bo zamašila silna vrzel, ki je nastala po njegovem odhodu. Še danes, po 14 letih, na to vprašanje niso našli odgovora.

KO JE BILA V AJDOVŠČINI SVETOGORSKA KRALJICA

Ko je Lucijan Mozetič v prvih dveh letosnjih številkah pisal o Sveti gori, je omenil, da je bila leta 1943 Marijina podoba nekaj časa v Ajdovščini. V "Katoliškem glasu" piše "zareški župnik" o dogodkih tam okoli pred 20 leti. Pove tudi, kako se je godilo Svetogorski Kraljici tiste dni. Zelo zanimivo tudi za nas. — Ur.

Z DESNE IN LEVE SO NEMCI vlačili moške, jih odurno breali in suvali s kopiti pušk. Ženske so obupno kričale, otroci vreščali. Oster nemški ukaz, nekaj rezkih nemških klicev, krepki sunki in hrbet — in vrsta pobranih moških je odkorakala navzdol proti Potočam.

Zadnji v vrsti odgnancev je stopal kamenjski župnik Viktorin Stanič. Vse je prišlo tako nenadno, da se ni znašel. Pred njim so stopali moški, začudeni in prepadeni. Nekje je gorela hiša, drugod je črn oblak dima objemal domačijo. Potegnil je veter in izza visoke strehe so švigali ognjeni zublji.

Na Brjah so župnika Viktorina ločili od drugih sotrpinov in ga postavili k zidu. Pred njim je stal vojak in si čistil puško. Od hišnega praga ga je opazoval deček.

"Gospod župnik," mu je zaklical, "z vami bo tako kot z mojim očetom".

"So ga ustrelili?"

"Ne, tu ob zidu je stal kot vi zdaj, nato so ga odpeljali s seboj. Danes se je vrnil domov".

Če bi mu bil angel spregovoril, bi mu ne vtil lepše tolažbe v srce. Župnika je hudo zeblo, saj so ga odpeljali le v talarju, brez suknje in brez klobuka. A že so Nemci prignali novo skupino ujetnikov, pahnili mednje prezeblega župnika in vse odvedli proti Rihenberku.

* * *

"Kristus križani, usmili se!" je vzkliknila mati kriškega župnika Andreja šimčiča, ko je skozi dvoriščna vrata vdrlo krdelo SS-ovcev v župnišče. Dva sta planila v pisarno in pograbila župnika, drugi so se razlezli po hiši, prevrgli vse kote, preiskali tudi kurnik.

"Komm mit — z nami!" so klicali župniku.

"Zbogom, mama!" je zaklical, a že so ga pahnili skozi vrata v gručo moških, ki so jih v onem hipu tirali tam mimo po trgu.

Na trgu je bilo zbirališče nasilno pobranih moških. Vlačili so jih od vseh strani. Tesno ob hišah so stale gruče žensk, ki so jokale. Nekatere so

držale v rokah cule ali nahrbtnike, ki so jih skušale izročiti svojem, toda nemški stražniki so jih s puškimi kopiti in grobimi sunki pehali proč.

Poveljnik je kratko nekaj ukazal. Vojaki so uvrstili zajete v vrsto po štiri in že je dolga skupina novodobnih sužnjev odkorakala proti Ajdovščini. Za njimi so stezale roke žene in matere, na vse grlo so klicale njihova imena, dokler jim ni glas zamrl v glasnem joku.

* * *

"Sveti Janez Krstnik, ajdovski nebeški priprošnjik, reši nas!" je prosil pred glavnim oltarjem ajdovski župnik Dušan Bratina. Zunaj je divje hrumelo in ropotalo. Zdaj je grmel mimo tank, zdaj oklopni avtomobil ali kamjon, tu je počila puška in tam je odjeknilo ostro nemško povelje. Iz Lokovca, s Planine, z Ustja, s Cola in od vipavske strani so prihajale skupine ujetnikov, trdnih možakov in fantov, pa tudi betežnih starčkov in mladostnikov, še skoro otrok. Neusmiljeno so nad njimi padala kopita in brce in vso pot so jih strahovali z grožnjami in obdelovali s psovskami.

"Kaj naj storim, o Bog?" je prosil razsvetljenja župnik Bratina. "O, Marija svetogorska, kaj naj storim?"

Pred tremi dnevi, ko so v splošnem pobegu vsi Ajdovci zapustili vas, je tudi sam odšel in odnesel svetogorsko podobo Matere božje. Vrhovčani na Gradišču so jo z veseljem sprejeli v varstvo. Postavili so jo na z belim prtom prekrit kos, jo zasuli s cvetjem in obdali z lučkami. Lulikova hiša je bila nepretrgano polna ljudi, ki so izmenoma prihajali častit svetogorsko Kraljico, ki je kot begunka prišla v goste v skromni kmečki dom. A zdaj so se SS-ovci razpršili po vseh vaseh in naseljih. Nič jim ni sveto. Le kdo se jim upa upirati? Svetogorska podoba ni več varna na Gradišču, bolj bo varna tu v ajdovski cerkvi.

"Ponjo moram", je zvenelo župniku v duši.

"Pa jo prenesem srečno, ko vsepovsod mrgoli nemških vojakov? Marija me bo vodila."

Vstal je in jo ubral čez polje. Srečno se je prebil na Gradišče. Nikjer ni srečal žive duše, vsi so tičali doma. Tišina, kot pred grozno nevihto. Pri Vrhovčevih je bilo vse natrpano ljudi, ki so klečali pred čudodelno Marijino podobo. Župnik Bratina je pokleknil in počastil nebeško Kraljico. Nato je vstal in rekel:

"Nemci vdirajo v hiše. Marijina podoba tu ni več varna. Odneseš jo spet v ajdovsko cerkev. Prosite Marijo, naj me srečno vodi."

Razmaknil je nageljne in sveče dvignil milostno podobo in z njo blagoslovil klečeče. Zatem je ogrnil podobo s papirnatim zavojem in si jo nadel na ramena. Ljudje so se spoštljivo odmaknili, se klanjali in se prekriževali, župnik pa je odšel — sam, čisto sam, z Marijino podobo na hrbtu in vročo molitvijo v duši proti Ajdovščini.

Bolj ko se je bližal Ajdovščini, bolj ga je skrbelo. Cesta pred Ajdovščino je služila za parkirni prostor. Vsa je bila zasedena s kamioni, tanki in vozili vseh vrst. Nemci so šli na čistko, vozila pa so tja natlačili.

"Marija, varuj me!" je molil župnik in stopal mimo tankov in avtoblind. Tu pa tam ga je nemški stražnik začudeno pogledal in ga molče pustil dalje. V duši je pelo župniku: "Stopal boš čez gada in modrasa, z nogo teptal leva in zmaja." (Psalm 90,13).

Že je prišel do cerkve, že je hotel zapeti Magnificat, ko zadoni ukaz:

"Halt — stoj!"

Pred njim stoji Nemec in mu moli nasproti strojnico. Župnik obstane kot ukopan. Vztrepeče in silna grenkoba mu zalije dušo. Pokaže na podobo in reče: "Dovolite, da jo odnesem v cerkev, Marijina podoba je."

"Pokaži, kaj nosiš!"

Župnik odgrne podobo, Nemec povese orožje in pogleda podobo. Oči se mu ustavijo na Detecu Jezusčku, ki tako prisrčno steza ročice, in mu nato

splavajo na Marijino obličje, tako milo v materinski sreči. Vojak je kot omammljen.

"Pojdite v cerkev", pravi, "a vrnite se takoj!"

Župnik je odhitel ves srečen v cerkev in odložil podobo na varen kotiček v zakristiji. Nemci so zunaj nestrpno kričali "Sofort heraus — takoj ven!"

Župnik je brž stopil na plan. Njegova sestra Vida je prihitela in izročila bratu brevir in nahrbtnik s perilom.

"Weiter — naprej!" je kričal SS-ovec. Odšel je vdano z njim, v sencih mu je močno nabijalo, bil je docela zmeden in otrpel, kakor v sanjah.

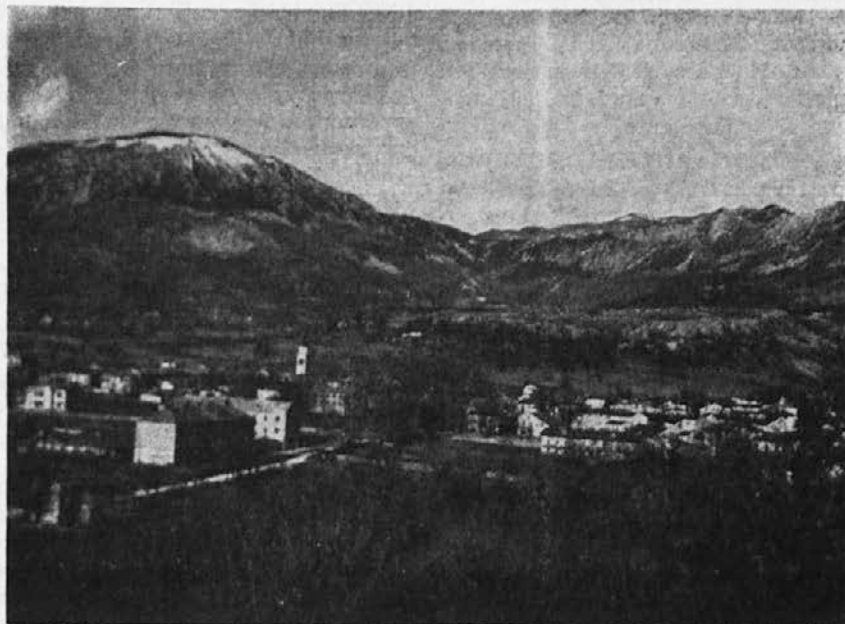
* * *

"Dušan, sem!" ga je zdajci zdramil iz otopenosti znan glas. Pogledal je za glasom. Ne da bi se sploh zavedel, je z SS-ovcem prišel do ajdovske hranilnice in tam na glavni cesti je stala množica moških, okoli njih so stražili SS-ovci. Sredi moških je zagledal kriškega župnika, ki mu je mahnil z roko:

"Andrč, sodrug v nesreči!" Tako je vzkliknil in odhitel k njemu.

"Schweigen — molčite!" je besnel stražnik. Komaj zdaj se je ajdovski župnik ovedel. Ozrl se je naokrog in videl zmučene in prepadene obraze nešteti nesrečnikov. Srce mu je stisnila ostra bolečina.

Konec str. 103

A J D O V Š Č I N A

Z BENGALSKIH POLJAN

P. Stanko Poderžaj S.J.

Chandernagore, Cvetna nedelja 1964

TELE VRSTICE NAJ VAM PRINESEJO najtoplejše velikonočne pozdrave in voščila. Če je pa pri vas še vroče, kot je pri nas skoraj že, naj pa bodo moja voščila prijetno hladilna in domače prisrečna. Kristus zmaga, Kristus vlada — ta vzklik se je danes razlegal tudi pod svodom indijskega neba, naj njegov odmev najde prostora v vseh srcih! Pošiljam svoja voščila vsem rojakom v Avstraliji, posebno tistim, ki navzlic svojim velikim neposrednim potrebam in zahtevam še najdejo časa, da molijo in darujejo za misijon v Indiji. Naj jim bo velika noč svetla in radostna!

MOJA ZIDAVA SREDNJE ŠOLE bo morda morala obtičati. Nadaljnja razširitev učnih možnosti bo zahtevala težkih finančnih žrtev in tudi osebja, učnih moči itd. Šolarjev imam zdaj le par manj kot 500. V teku so akcije za dozidavo nadstropja in za državno priznanje višjih razredov. Nižji so že priznani. Načrti so lepi in koristni, za izvedbo bomo morda morali počakati na bolj ugoden čas.

MISIJSKO DELO V OŽJEM SMISLU je danes precej drugačno kot nekoč. Takrat so hinde celo na podeželju le od daleč in z velikim nezaupanjem gledali na naše delovanje. Niti poslušati nas niso hoteli. Danadanes je pa v mestih, kot je Chandernagore, njihovo vedenje čisto drugačno. Radi berejo krščanske knjige in poslušajo pogovore, prosijo za svete podobe in kipe ter z njimi krasijo svoja stanovanja. Otroci zbirajo "podobice" kot svoj čas mi. Najrajši imajo pa križ doma in mnogi ga z veseljem nosijo okoli vratu. Kolikokrat sem že videl po hišah izobražencev križ — kar doma iz gipsa ulit. Katoliški verski koledarji so izredno zaželeni, posebno ameriški. Blizu mojega stanovanja je pevska in plesalna šola, ki jo obiskuje mnogo mestne mladine. Pa se fantje in dekleta oglašajo mimogrede pri meni, kar vso sobo mi napolnijo. Prihajajo po sličice, podobice, kipe, svetinji, koledarje. Tudi verske knjige, sveto pismo in druge, želijo nesti s seboj na dom.

ZANIMIVI SO VERSKI POGOVORI z njimi, toda manj uspešni, kot bi se dalo po vsem tem pričakovati. Krčevito branijo svojo tradicijo. Vse, kar nudi krščanstvo, imajo tudi oni, če ne še boljše. Tako trdijo. Če jim pa pokažeš, kako nerodovito je njihovo verstvo v zadevah kulture in splošnega napredka, obmolknijo ali pa obrnejo pogovor. Imel sem tak razgovor s profesorico. Ko ni mogla več ugovarjati, je rekla: Vsa sem iz sape, bova drugič nadaljevala. Nato je vstala, se sklonila do mojih čevljev in si vzela z njih prahu — v znak spoštovanja do misijonarja . . .

TAK IZRAZ SPOŠTOVANJA je tod zelo ukošen. Nam se zdi smešen, pa tega ne smemo pokazati. Žalili bi! Pride zelo fina gospa, žena bogatega industrijalca, želi pojasniti o tem in onem. Sredi pogovora nenadno vstane: "Dovolite, da se poklonim". Komaj izreče, je že na kolenih in njeni prsti so že pobrali prah z mojih čevljev . . . Ker ji moram obisk vrniti, mi sama osebno pripravi jed, čeprav ima služabništva polno hišo. To je po njihovem višek spoštovanja, ki ga more taka gospa izkazati. Tudi njen mož in otroci, nekateri že odrasli, se kosajo z materjo v spoštovanju do "guruja" — misijonarja.

NAŠI OBISKI PO DOMOVH HINDOV so precejšnja pokora. Moramo obiskovati, oni pa mislijo, da morajo gostu postreči. Tudi najrevnejši je uverjen, da je pogostitev obiskovalca stroga dolžnost. Če nima doma ničesar, pošlje hitro koga v slaščičarno ali pa sam smukne tja, da postavi nekaj predte. Ti pa moraš vzeti, pa naj se želodec še tako punta. Vabijo pa zelo pogosto k raznim družinskim slovesnostim. Recimo: obhajajo ženitnino ali po njihovo "ogled neveste". Zagledam jo sedečo na prestolu, ki je s cvetjem in barvnimi žarnicami bajno razsvetljen. Pred njo se postavimo v vrsto: sorodniki in drugi povabljeni, med njimi jaz. Ona rdi od sramežljivosti, poveša oči in ji je vse skupaj silno nerodno. Kar se oglasi ženin: Pokloni se Fatru! Sirota stopi s prestola in se mi na kolenih pokloni! — Čudne navade, kaj? Ženska se mi smili, pa . . .

VAM JE ZNANO IME: RABINDRANATH TAGORE? Bil je svetovno znan indijski pesnik, tudi v slovenščino imate nekaj njegovih pesmi prevedene nih. Škoda, da ga ne morete brati v izvirniku. V njegovi poeziji je vsa ta indijska folkloristika v vsem njenem bogastvu, vsa prepletena z najbolj intimnimi verskimi običaji, čudovito lepo opisana. Pravkar smo dobili 13 knjig Tagorejeve poezije v bengalskem jeziku, izdala jih je vlada. Molimo in žrtvuemo, da bo nekoč vse to posvetno bogastvo, že samo zase dosti lepo, preobraženo v duhovne zaklade v Kristusu. Tudi za te ljudi je Kristus vstal iz groba!

SVETOGORSKA KRALJICA

(s str. 100)

"Vipavske republike je konec". mu je šepetal sobrat. "Preostaja nam babilonska sužnost".

Župnikova sestra Vida se je hitro odločila. Stekla je mimo vojakov in tankov v Šturijske. "Gospod župnik", je zaihtela, "Dušana so Nemci prijeli. Že jih odpravljajo v Gorico".

"Tako je tečem tja", jo je pomiril župnik Gregorec. Še pravočasno je došel do jetnikov. Z očmi jih je preletel in tam v zadnji vrsti je opazil oba duhovnika. Ajdovskemu je tičal na hrbtu nahrbtnik, kriški pa je bil brez suknje in gologlav. Oba sta ga z roko pozdravljala.

Lesni trgovec in bivši ajdovski župan Anton Rizzato je medtem živo razpravljal z nemškim poveljnikom. Dopovedoval mu je, da to niso nikaki partizani, pač pa mirni družinski očetje in sinovi. Resnični partizani so se umaknili v gore. Naj te ljudi izpusti.

Župnik Gregorec je pogumno stopil k poveljniku. "Gospod komandant", je pričel, "vaši častniki trdijo, da hočete uničiti brezbožne komuniste, a tu ste prijeli naše verne ljudi in celo dva duhovnika, ki pač nista komunisti. Le kaj si bo mislilo naše ljudstvo, če mu odvzamete dušnih pastirjev! Kaj sta zakrivila duhovnika, da ju hočete deportirati v Nemčijo? Jamčim zanj."

Poveljnik je prodirno pogledal in povsod oči. Morda je bil sam katoličan, morda mu je v onem hipu vstala v duši podoba lastnega župnika. Obrnil se je k naredniku in velel: "Izpustite ona dva du-

hovnika!"

Kriški in ajdovski sta oklevala. Kako naj zapustita sojetnike, med katerimi so bili tudi njuni župljani? A že ju je zajela nova skrb: kdo bo ščitil ženske, otroke, bolnike, zapuščene domove?

Pred Dušanovimi očmi je nenadoma zrasla podoba svetogorske Matere božje, ki jo je treba rešiti. "Pojdiva", je pograbil sobrata za roko. In odšla sta v svobodo.

Novo bandero sydneyjskih Slovencev

KAJ PRavi P. KLAVDIJ OKORN, NEKDANJI AVSTRALEC

Res je, da ne piše za MISLI, te njegove vrstice smo pobrali iz "Ameriške domovine". Vendar nas zanima. Saj je tudi med nami dosti takih vprašanj. Celo na sestanku Slov. društva v Sydneyu nedavno je eden navzočih vprašal: Ali se izplača pouk slovenščine za otroke? Verjetno ni iskal odgovora zase, za koga drugega ga je iskal in — našel. Članek p. Klavdija je tu skrajšan. — Ur.

NEKA GOSPA ME JE VPRAŠALA: "Kaj mislite, ali se izplača otroke učiti slovenščino?" — Naravno je, da otroci sledijo jeziku svojega očeta in svoje matere. Seveda, če so otroci rojeni v drugačnih prilikah, to je med narodom, ki je dal zavetja in kruha staršem, bodo otroci nujno znali tudi jezik tiste dežele, v kateri starši živijo kot izseljenci. S tem pa ni rečeno, da se potem naravna

pravica otroka, da sledi jeziku staršev, sme zane-mariti ali celo opustiti.

Vedno so rekli: Kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš. Ni nobena sramota znati jezika svojih staršev. Že itak se v šolah uče poleg jezika, ki je uradni, še kak drug jezik. Zakaj se ne bi pri tem otrok učil v prvi vrsti slovenščine in to toliko lažje, ker ima dobre učitelje v svojih starših?

V pojasnilo tega vprašanja naj nam služi sledeče: Imel sem priliko govoriti z našim nadškofom (v mestu Milwaukee, ZDA — op. ur.) Pogovor je prišel tudi na jezik izseljencev. Med drugim je rekel nadškof: Ljudje hočejo imeti svoj jezik in svojega duhovnika. Radi bi bili samostojni. Kako naj jim ustrezem, ko pa nimam duhovnikov, ki bi znali njihov jezik? Krivda staršev je, da njihovi otroci, ki se posvetijo duhovniškemu stanu, ne znajo jezika svojih staršev — in to že prva generacija, tukaj rojena . . .

JURIJ KOZJAK

Spisal J. Jurčič pred 100 leti.

(Nadaljevanje)

ČETRO POGLAVJE

MALO ČASA POTEM SO SEDELI PRI MIZI: Marko, njegov sinček Jurček in temnolični stric Peter. Oče je sedel resen za mizo; tudi navadno veselo brbljanje nedolžnega dečka je plahnelo; stric je bil pa že tako malo zgovoren, ali bolj prav: nikoli ni govoril, ako ga nihče ni vprašal.

"Morda še nisi slišal, brat Peter, da je naš vladar, cesar Friderik, v veliki nevarnosti, da ga Vitovec zaprtega drži. Otolji je bil cesarski jezdec, stari moj prijatelj, pri meni, ki mi je to sporočil".

Peter povzdigne oči in se naredi, kakor da bi hotel reči: "Kaj meni mar. Bodi cesar tu ali tam ali nikjer, jaz ga ne iščem". Vendar odgovori naposled po dolgem molku: "Nisem še slišal. Kdo bo meni povedal?" Zadnje besede zaničljivo zategne.

"Povem ti torej, da gredo kranjski vitezi Frideriku na pomoč, in, to se ve, jaz moram iti z njimi. Sramota bi bila zame, da bi ne šel."

"Ti greš?" vpraša čude se Peter.

"Za ta čas, da pridem zopet nazaj, te prosim, brat Peter, boš popustil svojo izbo in oskrboval grad, mojo, mojega sina in svojo domačijo. Bodi kakor človek, z ljudmi se pečaj! Zlasti pa ti naročam: pazi mi na dečka, da se mu kaj ne primeri. V zadnji reči ti bom pomagača poklical, očeta Bernarda iz Stične, da mi bo učil in izrejal sina. Ako bi se mi na vojni primerilo kaj nepričakovanega — saj menda me razumeš — bom pustil oporoko v stiskem klostru; oskrbuj ti mojemu sinu reči, dokler ne odraste".

Bodisi da se je Petru res iskrica dobrega namena v srcu zbudila, bodisi da ga je genilo in presunilo, ko je videl, da ga vendar še nekaj čislajo, ali pa da se je nalašč potuhnil: razvedrilo se mu je lice kakor še nikdar poprej, segel je bratu v roke in obljubil, da mu bo zvesto skrbel za blago in sina.

"Prosim te torej, pusti svoje učenosti, skrbi za moje in svoje imetje; saj dokler bom jaz kaj imel, tudi ti ne boš trpel pomanjkanja. Poleg tega pa ti izročam najdražje, kar imam, svoje dete. Saj vidiš, ako mi njega Bog vzame, da tudi zame ni nobene veselja več na tem svetu in da z njim umrje naše staro ime, slavno iz davnih časov. Komu ga morem laže izročiti ko tebi, svojemu bratu?" Tako je govoril gospod Marko.

"Zakaj bi ga izročal drugim, jaz ti bom ohranil in ubranil po svoji moči vse", je odgovoril Peter.

Deček vsega pogovora ni poslušal. Sredi sobe je dražil malega psička, ne paze, kad govori stric, ki je imel navado ga le izpod obrvi pogledati.

"Jurij!" ga pokliče oče. In ko pride deček bliže, mu pravi: "Jurij, tukaj strica moraš slušati, dokler ne pridem domov. Glej, da te bodo hvalili in radi imeli. Pa oče Bernard pride jutri. On te bo učil, tudi njemu bodi pokoren in kar ti poreče, vse voljno stori! Tako mi boš delal veselje".

"Kam pa vi greste, oče?"

"Jaz grem na vojsko, ti pa ostaneš doma s tricem".

"Ne, oče, jaz grem z vami, jaz ne ostanem pri stricu, stric so hudi", pravi deček in solze ga oblijo.

"Kdo ti je pravil, da je stric hud", se oglasi Peter in na obraz se mu uleže megla kakor poprej, toda premisli se in nekaj bolj tolažilivega reče: "Nič ne verjemi, deček, stric ni hud, saj ne grize."

Oče je tolažil dečka, kakor je vedel in znal, in mu obetal lepih reči iz vojne. Peter pa je nazadnje še enkrat obljubil, da se bo prizadejal privaditi sina na druge ljudi in da bo zvesto oskrboval vsa opravila.

Potem pa se je zaklenil v svojo stanico in hlapec Ožbe, ki je imel mnogo dela to noč v hlevih in na dvoru, je pravil, da je tisto noč posebno dolgo videl luč v njegovih oknih. Kaj je Peter premišljeval, ali si je namenil že ta čas, kako bo ravnal pozneje, tega ne vemo ne iz pisem ne iz drugih poročil.

Drugi dan popoldne je zasedlo krdelce hlapcev na dvoru gradu Kozjaka iskre konjičke, krdelce mladih, brhkih mladeničev iz doline. Stari Ožbe je držal osedlanega vranca za brzdo. Tam pod kamnitim podstreškom je stal Marko Kozjak v bleščeči se vojni opravi, prepasan z velikim viteškim mečem. Zadnjikrat je še opomnil domačo družino, naj bodo pazljivi in pokorni kakor doslej, zadnjikrat je poljubil svojega sina, zavihtel se na konja in jezdec so zdirjali skozi grajska vrata.

Od vseh strani, iz gradov na holmih, so hiteli kranjski plemenitaši s svojimi hlapci in kmeti proti beli Ljubljani. Precej velika vojska se je vzdignila odtod proti Celju, da bi odpodila Vitovčeve čete in otela cesarja.

PETO POGLAVJE

Jaz čem, da pasti mora,
če glavo me velja. (Umek)

Preteklo je več tednov po Markovem odhodu. V gospodarstvu na Kozjaku ni bilo posebne spremembe, le da je gospodoval namesto ljubeznivega,

povsod spoštovanega prejšnjega gospodarja njegov grbavi brat Peter. Družina je hodila po starih kolo-voznjah. Hlapci so se ravnali po starem Ožbetu, ki se tudi ni veliko zmenil za novega, začasnega gos-poda, ampak delal največ po svoji pameti.

Peter Kozjak sam pa se je bil nekako ves pre-drugačil. Ni se več zapiral v samoto, jel se je bolje oblačiti, hodil je v sosesčino okoli plemenitašev, tudi v Stični je dobil dobro ime in sploh so ljudje jeli rekati: "Glejte, saj bi še ne bil prenapačen ta Peter Kozjak; vidi se, da je dober človek." Vsemu svetu se je jel dobrikati, samo očeta Bernarda, ki je bil precej po Markovem odhodu prišel v grad za učenika, le tega in malega dečka Jurija ni mogel. Peter je namreč vedno mislil, kako bi nasitil svojo lakomnost, da bi si pridobil svoje premoženje in prisvojil premoženje brata Marka.

Jurij je bil edini sin. Po očetovi smrti bi po pravici on nastopil gospodarstvo in potem bi mor-al Peter celo mlademu bratovemu sinu po volji in milosti živeti. Ta misel je Petra tako bodla, da mu je prešel zadnji ostanek dobre vesti in človeške pravice. Ko bi brat ne imel sina, bi prišlo premo-ženje mlajšemu Petru v last. Upal je sicer brez-vestni stric, da bo mali deček umrl tako ali tako, Jurček pa je postajal od dne do dne bistrejši, zdrav ko riba, vsakemu človeku na veselje, same-mu stricu bridka srd in jeza. Ne bi bilo Petru težko dečka spraviti s sveta, tudi greha se morda ne bi tako strašil, kajti Boga in njegove zapovedi mu je bila že davno zloba porinila v najskrivnejši kotiček

sreca. Ali ni si upal tega storiti zavoljo sveta, do-bro vedoč, da bi se mu bilo po takem dejanju bati brata in vse poštene sosesčine, ki ne bi trpela mo-rivca med seboj. Skriva bi ga tudi ne bil mogel, da bi živa duša ne bila ničesar zvedela, kajti menih, oče Bernard, je bil skoraj ven in ven pri dečku. Tudi družina in sosednji plemenitaši so malega Kozjaka ljubili in pričakovati je bilo, da bi se vzdig-nili zoper tega, ki bi dediču kozjaškemu le žugnil s slabim namenom.

Bilo je poletnega dneva. Peter Kozjak je odjez-dil z dvema hlapcema v kloster. Sonce je že zaha-jalo in mesec je pokazoval sredi neba svoje blede rožičke, kakor bi nestrpljiv hotel počasno sonce priganjati, naj se skrije, da bo on mogel zopet svojo lepoto razkazovati širokemu svetu. Petra še ni bilo domov.

Kako uro daleč od gradu Kozjaka, pri majhnem potoku na zeleni trati, kjer sta dve stari vrbi ža-lostno pripogibali svoja ramena k tlom, je sedela družčina zagorelih in zaraslih mož okrog ognja. Črni lasje, rjava koža in v raztrgani obleki zagal-jena telesa, vse to nam kaže, da so ciganje. Bilo jih je kakih enajst; vsi so imeli dolge nože za pa-som. Ravno toliko konj, majhnih, grivastih mušic s privezanim sedlom in raztrganimi culami na hrbtu se je paslo okrog. Zensk in otrok nimajo s seboj in to je znamenje, da to ni navaden trop ciganov, ka-kor se radi privlečejo, temveč da namerjajo kaj posebnega.

(Dalje pride.)

C E D A D v Beneški Sloveniji

IZ AVSTRALIJE

(Konec)

Pod gornjim nadpisom je SVOBODNA SLOVENIJA v Argentini objavila poročilo našega rojaka Janeza Primožiča o Avstraliji in njenih Slovencih. Mislim, da bodo naročniki MISLI radi zvedeli, kaj se o nas piše po svetu. Zato ponatiskujemo. — Ur.

Sedaj so tudi letne počitnice. Vrata šol se bodo zopet odprla konec januarja. Pripomniti je, da je obisk šol popolnoma privatna stvar staršev. Otroka lahko pošljejo bodisi v verske ali javne šole. V načelo je že prišlo, kar se tudi izvaja, da katoličani pošiljajo otroke skoraj izključno v privatne verske šole. Res je treba za vzdrževanje tedensko nekaj plačati in nabaviti uniforme, kar vsega pri državnih šolah ni. Toda starši to radi storijo zaradi verskega načela. Saj država prav nič ne ovira, če ravno je ločena od Cerkve.

Verskih šol posamezne države ne podpirajo. Vzdrževati se morajo same, jih pa tudi ne ovirajo, saj priznavajo, da s tem veliko pripomorejo k izobrazbi in olajšanju stroškov. Jasen dokaz sodelovanja med svetno in cerkveno oblastjo je tukajšnja nadškofija z zaslužnim in veleuglednim nadškofom Duhigom, ki je v 50 letih škofovanja ustanovil nad 50 šol in podobnih zavodov za izobrazbo katoliške mladine. To pa niso kake zasilne lesene stavbe, ampak ponosne zgradbe, pred katerimi se morajo državne skriti.

Porastek prebivalstva in s tem pomanjkanje službenih mest se kaže tudi v šolstvu. Da temu odpomorejo in zmanjšajo brezposelnost med šolo zapuščajčo mladino, so od letošnjega leta — vsaj tu v Queenslandu — odpravili osmi razred ljudske šole ter namesto njega ustanovili dvorazredno srednjo šolo, ki bi nekako odgovarjala našim nekdanjim 4 razredom gimnazije do "male mature". Ako kdo želi, jo lahko še nadalje obiskuje in tako dovrši popolno srednjo šolo do "velike mature," nar lahko vstopi na univerzo.

Pač tudi tukaj sama ljudska šola ne pomeni nič; vsaj dva razreda srednje šole, če ne več, mora vsak imeti. Minili so časi, ko je zadostovalo le nekaj razredov, in tudi so mimo časi, ko se je lahko delo menjalo od danes do jutri. Saj za sedanji razvoj industrije je že dovolj strokovnjakov. Včasih

so jih iskali in obljubljali skoraj nebesa, samo da bi jih zadržali. Iz teh vzrokov je bilo vseljevanje strokovnega osebja zelo omejeno, vendar je tudi ta ovira odpadla. Med vseljenci so menda najbolj popularni Holandci, ker se nehitreje asimilirajo. Nekaj je pa menda še ostalo spomina, ko je bila Avstralija obdana z njihovimi kolonijami.

Glede Slovencev se je vseljevanje nekako ustavilo, vsaj onih, ki so prihajali iz Slovenije v mehanizacijo. Kar jih pa pride iz Trsta in Koroške, za Avstralijo veljajo kot Avstrijci in Italijani, oni prvi pa le kot Jugoslovani.

Kar se tiče Slovencev tu, je položaj nekako enak kot doslej. S prihodom p. Jenka iz Amerike se je število misijonarjev naše krvi dvignilo na pet. To je napredek, če pomislimo, da sta bila okoli leta 1950 le dva. Seveda tudi to za redno dušno-pastirsko lelo še daleč ne zadostuje. Zaradi tega se morajo zlasti zunanje naselbine, med katerimi je tudi Brisbane, zadovoljiti le s "sezonskimi" obiski. Pač premalo nas je, da bi mogli imeti stalnega slovenskega duhovnika. Saj se še Adelaida mora zadovoljiti z istim načinom kot Brisbane.

Kar se tiče slovenske tiskane besede, je v večjih rokah p. Bernarda. Njemu se moramo res zahvaliti za tako krasno urejeno mesečno revijo "Misli". Čuditi se je treba, da še izhaja, saj število plačujočih naročnikov menda daleč zaostaja za resničnim številom "zavednih" Slovencev. Reviji "Misli" se je v preteklem letu pridružil tiskani "Slovenski vestnik" v Melbournu, ki kot laični list hoče postati vsesplošno slovensko glasilo predvsem slovenskih družtev. Prvotno je bil razmnoževan na roko in bil glasilo le slovenskega društva v Melbournu, toda po preosnovi želi biti osrednje slovensko glasilo. Malo težko bo to dosegel, kajti znana je slovenska zavednost vsaj tu in medsebojna trenja bodo to še otežkočila. Ni več med nami idealistov, ki bi se žrtvovali za skupnost. Vsi težijo k materializmu, ki je postal "zlato tele".

ŠTRAJK NA POŠTI V SYDNEYU

nam je ta mesec odjedel "tipkarijo" p. Bazilija, pošiljko gdične Anice za KOTIČEK in verjetno še kaj. Od 1. aprila ni bilo kar nič pošte. Za Kotiček bi sicer morali pisati tudi v Sydneyu, pa se kar ne morejo opogumiti. Upajmo, da bo kmalu bolje.

ZANIMIVOSTI IZ GIBANJA

ameriškega delavstva

Piše slovenski Amerikanec

ZNANI IZRAZ "OGRAZIRANO DELAVSTVO" prihaja ob veljavo. Število delavcev narašča iz leta v leto v nove deset in sto tisoče, delavske unije (sindikati) pa ne dobivajo novega članstva. Statistika kaže, da štejejo delavske množice v Ameriki nekako 73 milijonov moških in žensk, pa je med njimi komaj 18 milijonov organiziranih. To je le 25%.

Lani je vrhovna delavska organizacija, ki je znana pod začetnicami AFL — CIO, dvignila veliko kampanjo za pridobivanje novega članstva. V svojo propagando je vložila blizu 2,000,000 dolarjev. Kampanja se je začela v aprilu 1963. Njen uspeh proti koncu leta je prinesel — 42,000 novih članov in članic. Ogromna večina delavcev je brezbrizna za organizacijo, ne zdi se jim potrebna. Morda jim velika podjetja, ki dajejo delavcem zaposlitev, prigravajo, naj se nikar ne organizirajo? Ne! Prav redka podjetja se še protivijo delavskim unijam, vsa druga jih sprejemajo kot nekaj, kar se samo po sebi razume.

Mnogi delavski voditelji in organizatorji so hudo razočarani. Sprašujejo se in ugibajo, zakaj je med delavstvom nastala taka brezbriznost. Saj je vendar še prilično znano, s kakšnim navdušenjem je delavstvo komaj pred nekimi desetletji sililo v unije, kako je organizirano nastopalo in se borilo za svoje pravice, se upiralo izmožgavanju od strani bogatih podjetij in bilo hitro pripravljeno tudi za štrajke ali stavke. Danes pa na take reči ameriško delavstvo lepo pozablja. Če pa jih spomniš na tiste čase, zmigavajo z rameni in se drže svojega.

Zakaj tako?

Tisti, ki so se za to vprašanje zanimali in skušali najti odgovor, so dognali to: ameriškem delavstvu se dandanes **p r e d o b r o g o d i**. Doseglo je velike uspehe s svojo borbo in svojo stanovsko organizacijo. Nekdaj je moralo skupno nastopiti za vsak nadaljnji korak v svojih pridobitvah, to jih je povezovalo med seboj in članstvo unij je raslo. Dandanes dobi delavec vse na krožniku: visoke mezde, plačane počitnice, penzion, zavarovanje, vso politično svobodo, itd. Večina delavcev se oblači tako, da v družbi ne moreš lahko ločiti delavca od bankirja.

Tedenska plača ameriškega tovarniškega delavca je prav blizu sto dolarjev. Razne "obrobne" doklade znesejo okoli 20 dolarjev. Nadurno delo je zelo navadna zadevščina in donaša delavcu celo mezdo in pol. Unije se s tem ne strinjajo, zakaj kljub veliki prosperiteti je vendar veliko ljudi v Ameriki brezposelnih. To se zdi mnogim zelo narobe in krivično. Sprašujejo se, zakaj ne bi tovarne rajši najele nadaljnje ljudi in jih zaposlile, namesto da najetim delavcem dajo nadurno delo in plače, ki jim niso potrebne. Ker pa unije nimajo dovolj vpliva, da bi podjetjem to dopovedale, skušajo svojo misel uveljaviti potom federalne zakonodaje. Zakonski predlog v kongresu, ki je pa samo še predlog, je tak: Za nadurno delo mora jo podjetja plačevati dvojno mezdo namesto dosedanje ene in pol.

Računajo, da bi podjetja take zahteve ne sprejela in bi bila primorana najemati nove delavce in nadure odpraviti. Nekdo je izračunal, da bi po tej poti prišlo do zaposlitve 680,000 brezposelnih. Ni še znano, če bo kongres tak zakonski predlog sprejel.

Kar se tiče brezbriznosti današnjega ameriškega delavstva za organiziranje v unijah, se mnogim zdi stvar popolnoma naravna. Če se skoraj nimaš za kaj potegovati, čemu se boš organiziral? Drugi pa na položaj spet čisto drugače gledajo in so zaskrbljeni.

Bojijo se, da bodo delavci postali večji in večji individualisti, da bo vsak poznal le samega sebe in svoje osebne interese. Za javne in skupne zadeve se bodo vedno manj brigali in besede kot "občni blagor" in "tvoj bližnji" v njihovem mišljenju in čustvovanju ne bodo več našle primerne odmeva.

OPARIN

(s str. 98)

Tako je Oparin obračunal z dosedanjimi mnenji, kako je prišlo do življenja na zemlji. Domala vse je zavrgel, nato pa začel s svojo lastno razlago. Po njegovem je materija, ki je sicer večna, dolgo dolgo obstajala brez vsake življenjske klice. Čez čas je pa prišlo do življenja in to iz same materije, kot je pač bila. Stvarnika ni bilo in ga ni, nobene duhovne sile ni bilo treba, da je življenje nastalo. Nastalo pa je, zmotno je misliti, da je življenje večno.

Kako Oparin razlaga nastanek življenja po svojem "dognanju" in spoznanju, o tem bomo razpravljali v drugi polovici tega članka — prihodnjič.

O VLOGI LAIKA V CERKVI

Dr. S. Pregelj

O VLOGI LAIKA V CERKVI je danes še težko pisati. Težko zato, ker laik — če se stalno ne prizadeva biti čuteč član Cerkve, — kaj lahko ubere revolucionarno smer. Težko tudi zato, ker — kadar piše — piše z občutkom, da njegovemu glasu odgovorni ne bodo prisluhnili.

A sodeč po člankih, ki sem jih bral v zadnjem času, zgleđa, sem se motil. V katoliškem tisku se vedno več piše o laiku v Cerkvi in, kar je posebno razveseljivo, laiki in ne-laiki razpravljajo o tem, kakšna naj bi bila bodoča, nova, morda odgovornejša vloga laika v Cerkvi. Človek dobi vtis, da sedaj ne gre več za malenkostno popuščanje z namenom, "da se laikom ugodí"; gre za definicijo laikove vloge v Cerkvi. Vprašanje ni več predmet polemike, pač pa zadeva resnega razpravljanja.

Nekateri katoliški pisci-laiki z neko nebrzdano nestrpnostjo ugotavljajo, da je doba, ko je laik imel le dve zapovedi "poslušaj" in "ubogaj", že davno minila; da bi danes laik moral biti boljše informiran o tekočih zadevah v Cerkvi; da bi razmerje med hierarhijo in laiki moralo biti urejeno tako, da bi laiki mogli bolj osebno sodelovati pri in v življenju Cerkve; da bi hierarhija morala vedeti ne le za naloge, ampak tudi poznati čas in razmere, v katerih laik živi, njegovo mentaliteto in prizadevanja, njegove interese in probleme. (primerjaj s Paul T. Harris "The right to be informed in the Church", v "Ambassador", February, 1964, v reviji, ki jo izdaja Catholic Information Centre v Torontu.)

Čeprav se je o gornjih vprašanjih govorilo že pred začetkom vatikanskega cerkvenega zbora, je razpravljanje o vlogi laika v Cerkvi postalo med zasedanjem zbora izredno živahno. V "poglavje o Cerkvi" je bilo vključeno, da naj laiki odkrito in pogumno izrazijo svoje potrebe. Washingtonski škof je priporočil, da se ustanovijo posebne organizacije, ki naj bi poizvedovale za mnenje laikov. Manchesterški škof je govoril, da naj bi se laiki ne smatrali več kot mirne, pasivne ovce. Španski škof iz Solsona je nasvetoval, da se laiki smatrajo za odrasle v Kristusovi Cerkvi. (primerjaj F.X. Murphy "Vatican II needs a new approach", v "Catholic World", February, 1964.)

Januarska številka "Ambassadorja" navaja misli kardinala Cushinga iz Bostona. Ko kardinal govori o tem, da pristanek k poslušnosti še ne izključuje potrebe po besedi, nadaljuje: "laikovo besedo je treba slišati in laik upravičeno pričakuje, da bodo njegova mnenja upoštevana s spoštovanjem in njegov vpliv sprejet, kadar je konstruktiven in v pomoč. Za apostolskega kristjana ni bolj grenkega občutka, kot je občutek, da bo prezrt, ali še slabše, zlorabljen, ko se je drznil pomagati Cerkvi prilagoditi se menjajočim se časom. Ker je intimnejše povezan s svetom, laik lahko nudi poglede in mnenja, ki jih le tako eksistenčna povezanost more dati" . . .

Zadnji odloki Cerkve o postni postavi, o evharističnem postu, o jeziku v cerkvi, itd. so znaki, da Cerkev spreminja svoje postave v skladu s potrebami časa. Vprašanje laika v Cerkvi ni enostavno, ne lahko rešljivo vprašanje. Vsakršna odločitev, kakršna koli bo, bo imela dalekosežne posledice znotraj in izven Cerkve; kajti sprememba, če do nje pride, bi morala biti taka, da ne bo rodila potrebo po novih spremembah.

Vsak katoliški laik bi rad bil aktivnejše uporabljen v Cerkvi. A ta želja v njem se ne sme spremeniti v demokratično (večinsko) miselnost in dejstvom. Cerkev je družba, a ne družba kot so na primer narod, stranka, itd.

Ko se seznanjam z mnenji o tem kako naj se vprašanje laika uredi sedanjemu času primerno, se spominjam kako je župnik v neki farni cerkvi rotli župljane: "naj molijo, da bi cerkveni zbor razpravljaj o aktualnih vprašanjih in vprašanjem našel pravih rešitev." Ne odločajo le tisti, ki so osebno ali dejansko zapleteni v razpravljanja, pač pa z njimi vsi, ki prosijo sv Duha, da bi oni, ki "osebno" odločajo, "v istem Duhu spoznali, kaj je prav" in tako odločili.

Slovenska Misel, Toronto

KDO VE, KJE STA?

Anton Pregelj je ime prijatelju, ki ga išče Jože Frešar, 52 Reservoir Rd., Blacktown, N.S.W.

Renato Poles je prišel v Avstralijo neko pred tremi leti. Išče ga Matija Kastelic, 3347 Yonge St., Toronto 12, Ont., CANADA.

PO DOLGEM POTOVANJU KRATEK POZDRAV

Dr. Ivan Mikula

SONCE JE ZLATILO ŽE ITAK ZLATO zapadno obalo, ko je "Himalaja" veličastno plavala v pristan Fremantle — Perth. Na edinstveno lepem terminalu, kot ga nikjer drugje nisem videl, so mi prožili nasmejani rojaki roko v vesel pozdrav. Kar sama od sebe se nam je posrečila zahvalna maša v St. Mary's, Leederville. In zopet smo se znašli v pristanišču in na ladji. Bilo je dosti mladine, morda so se mi zato prav vsi obrazi zdeli tako mladi in sveži. Veselje svidenja kraje in ljudi obžari s svetlo lepoto.

Obdan od rojakov sem imel bežen vtis, da neke roke tipajo po žepih mojega suknjiča. Pa sem se malo zmenil za to, ker sem vedel, da ni v žepih ne denarja ne drugega vrednostnega blaga. Naše poslavljanje je bilo nasmevano, ker smo si obetali skorajšnje zopetno svidenje v Perthu. Šele v kabini, ko je Himalaja plavala med obalo in zahajajočim soncem, sem se spomnil onega vtisa in sem tudi sam segel v žep. Iznenađen sem otipal avstralski denar in ga začel preštrevati — zdaj sem razumel, odkod oni čudni vtis. Moji prijatelji "in the Golden West with golden hearts" so mi svoje darove dobesedno vtihotapili! Le kako so izvohali, da sem se vrnil v Avstralijo tako suh? Naj jim Bog tisočero povrne in nakloni vse dobro!

Ker namenoma nisem zapisal imen prijateljev v Perthu, ki sem jih ob svidenju spet srečal, moram zamolčati tudi prijatelje v Adelaidi in Melbourne, kjer sem bil enako prisrčno sprejet. Bi bilo kar predolgo in bi morda MISLIM celo prostora zmanjkalo. Pa saj se bomo še videli in tudi list bo še izhajal, nekaj mora ostati za nadaljnje številke. Pač pa ne morem zamolčati dveh imen v zvezi s srečanjem v Sydneyu.

Komaj smo dobro pristali, se je zaslilo moje ime po zvočniku. Glas je povedal, da me zamenjšujejo po kabinah in drugih prostorih. dobili se bomo torej na terminalu. In res, ko sem imel opravka pri "cestninarjih", hočem reči: carinarjih, sta se prismejala do mene p. Valerijan in Lucijan Moze-tič. Zastopala sta vse Slovence v Sydneyu in drugod po Avstraliji, bodita prisrčno pozdravljena! In z njima vsi, ki sta vas tako odlično zastopala.

Vrnil sem se torej med vas za privajeno dušnopastirsko in karitativno delovanje, ki je najlepše med svojci. Obroč okoli sveta, ki se je začel točno 4. julija 1962, na trideseto obletnico moje nove maše in na ameriški dan neodvisnosti, se je po odsotnosti 20 mesecev dne 16. marca slednjič sklenil. "Home, sweet home!" Po naše: Ljubo doma, kdor ga ima!

Misli, April, 1964

Ob srečanju v Sydneyu

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

K r s t i

Peter Rihard Stibilj, Turrumurra, oče Vinko, mati Elizabeth r. Skinner. Botrovala Gabrijel Stibilj in Nancy Paul — 19. jan. 1964.

Stanko Medved, Bondi Junction, oče Jože, mati Alojzija r. Kordan. Botrovala Franc in Marjeta Kodrun — 1. marca 1964.

Linda Ana Kirn, Merrylands, oče Ivan, mati Draga r. Kreševič. Botrovala Jožef Burlovič in Livia Tomšič — 29. marca 1964.

Marija Ana Lupša, Auburn, oče Alojz, mati Katica r. Jandel. Botrovala Vlado Jandel in Sonja Voršič — 5. aprila 1964.

P o r o k e

Jožef Poredoš, Izakovci, in **Marija Bučar**, Grosuplje — 22. Febr. 1964.

Martin Berkopec, Semič na Dolenjskem, in **Ljerk Albert**, Gornja Jelenska, Hrvatsko — 4. aprila 1964.

mož

žena

ALI NAJ ŽENA - MATI HODI

V TOVARNO?

Urednik.

Sedem malčkov zgorelo

ŠE NAM JE V SPOMINU ŽALOSTNI DOGODEK v viktorijem mestecu Templestowe, kjer je v februarju letos nastal ogenj v dnevnem otroškem zavetišču in je v ognju končalo sedem neboljenih otrok. Dogodek je sprožil mnogo razmišljanja in pisanja, kako in zakaj je moglo priti to take katastrofe. Najbolj vidna posledica dogodka je bila ta, da je viktorijska oblast sklenila strogo paziti na ustanove, ki so znane pod imenom "dnevna zavetišča za otroke" (Day Nurseries) in se ne bodo smela ustanavljati kar na svojo roko. Vsako bo moralo imeti javno priznanje državne oblasti, da bo smelo sprejemati otroke v varstvo.

Zakaj so pa taka zavetišča potrebna? Veliko število žena-mater si išče zaposlitev preko dneva v tovarni ali drugod, otroke pošljejo v dnevno zavetišče. To so otroci, ki še ne hodijo v šolo. Mati jih mora nekje pustiti, da so čez dan na varnem.

Nekaj dnevnih zavetišč je sicer že doslej vzdrževala krajevna oblast ali jih vsaj delno podpirala. Mnogo jih je pa nastalo na privatno pobudo in je bila odgovornost za uspeh le med vodstvom in starši. Ko je državna oblast izjavila, da bo treba vsako zavetišče priglasiti in dobiti za njegov obstoj uradno dovoljenje, je takoj nastalo vprašanje: Ali bodo mogla privatna zavetišča izpolnjevati nove predpise, ki jih doslej ni bilo? In če ne bodo mogla — ali bodo javne oblasti tudi prispevale finančno pomoč?

Bilo je treba kar priznati, da bo to potrebno. Brez te pomoči bi morala zavetišča dvigniti svoje zahteve do staršev in plačevanje za otroke od strani staršev bi šlo navzgor. Ali ne bi morda vsote plačevanja tako narasle, da bi se ženam-materam komaj izplačalo iskati zaposlitev izven doma? In takoj še drugo vprašanje: Odkod bodo oblasti jemale denar, če naj takorekoč same prevzamejo skrb za dnevna zavetišča ali vsaj krepko pomagajo, da jih bodo mogli privatniki po predpisih vzdržavati?

Denar bolje uporabiti!

Razni predlogi so prišli v javnost, odkod naj uradne oblasti denar dobijo. Bolj zanimivo je, da se je v teku javne debate pojavila misel: Če že

mora denar za to od nekod priti, zakaj ga zabijati v dnevna zavetišča? Zakaj ga ne dati materam, da bodo lahko ostajale doma in jim ne bo treba za služkom izven doma? Ali ne drži več, da je otrok najbolje spravljen pri materi in v domači hiši? Ali ni mati najboljša "zavetišče" za otroka — vsaj preden začne hoditi v šolo? Če bi javnost to misel sprejela, bi dnevna zavetišča kmalu postala nepotrebna . . .

Dodatna misel je bila: Če že morajo oblasti neke dobiti denar za te namene, zakaj ne rajši gledati na to, da družinski očetje sami dovolj zaslužijo za primerno vzdrževanje družine in ni treba še materam na delo in zaslužek izven doma? Ali se še nismo priklopili v svojih "socialnih vprašanjih" do spoznanja, da morajo tovarne in ostala podjetja svojim poročenim delavcem plačevati "družinske mezde", ki jih tako krepko zahtevajo tudi znane papeške socialne okrožnice? Naj vendar kapitalistična podjetja že enkrat spoznajo, da je delavec tudi človek in svojega dela ne "prodaja" tovarni za neko minimalno ceno, ampak hoče uveljaviti vse svoje človečanske pravice — in med te spada prav gotovo tudi času primerno vzdrževanje družine. Zato naj družinskemu očetu delodajalec plačuje "družinske mezde", ne le toliko, da more živeti sam zase.

Hladen tuš na vse to

Vse te in take misli so zbudile mnogo navdušenja. Gorečniki v delu za rešitev "socialnega vprašanja" so bili veseli teh debat, krepko posegali vanje in z njimi res pripravili do razmišljanja tudi take, ki jim možgani po večini mirno spe in se nikoli ne povzpno do kakega razmišljanja o javnih zadevah, najsibo v družabnem, narodnem ali političnem pogledu.

Pa se je pojavil na vse to hud mrzel tuš. Od nekod je počil glas: Niste se vprašali, zakaj žene-matere hodijo v tovarne in iščejo zaslužka izven doma! Kar mirno in brez nadaljnjega vprašanja mislite, da zato, ker pač družina brez tega dodatnega zaslužka ne more živeti. Ne trdimo, da to v nobenem primeru ni res. Dobro vemo, da marsikatera žena-mati komaj čaka, da bi mogla ostati doma,

Misli, April, 1964

pa jo težke gospodarske razmere silijo na delo izven doma. Prav tako dobro pa tudi vemo, da le premnoge — bomo kar rekli: večina — hodijo na delo brez prave in resnične potrebe. Hodijo zato, ker je to postalo moderno, hodijo zato, ker je dandanes tako lahko dobiti zaposlitev za žensko, hodijo zato, ker imajo neugnane želje do nadpovprečnega "napredka" v komodnem življenju, ki ga brez dodatnega zaslužka k moževi mezdi ne morejo doseči, ni pa tako zelo potrebno za vzdrževanje čedne družine.

Še več je ta mrzli tuš vedel povedati: Mnoge žene-matere hodijo na delo v tovarne in drugam, ker bi se drugače po ves dan doma d o l g o č a s i l e in ne vedele kaj početi. Minili so časi, ko je ženo-mater doma od jutra do večerna zaposlovalo gospodinjstvo in ji nalagalo čez glavo opravkov. Tiste čase žena-mati ni imela časa za "dolgčas." Dandanes je toliko modernih naprav za olajšavo gospodinjanskega dela, da ga žena-mati skoraj

mimogrede opravi — potem pa: dolgčas! Nekje je bilo celo zapisano: Ni treba žene-matere dandanes za gospodinjstvo delo, vsaka dvanajstletnica ga lahko opravi . . .

Seveda je v vseh dobatah, ki se spuščajo vanje "gorečniki", marsikaj pretiranega in povečanega. Dvigne se drug in take reči osmeši. Vse to je res, ostane pa vendarle dosti takega, kar obvelja. Nekaj resnice je celo v vsaki zmoti.

Vprašanje rešeno?

Ni in nikoli ne bo. Zato ne, ker se nobeno tako vprašanje ne da rešiti z neko končno odločbo — ne uradno in ne vzgojeslovno — smo pač ljudje in se ne damo vklepati v kalupe. K večjemu more taka vprašanja rešiti vsak zase, nihče jih pa ne bo rešil, če ne bo najprej svojih možganov prisilil k premišljanju — in to v pravo smer. Zato tudi to pisanje nima drugega namena kot dati pobudo k premišljanju.

OB NEDELJAH

I. Burnik

*Ob nedeljah, spomladi
se odpeljem v prostost,
Pred ovinkom na tabli: —
Nevarnost...
Globoki pepadi
se valijo navzdol...
Signal je v baladi
na robu prelomljeni kol.*

*Hupne trobenta pri avtu...
Jezem čakam na luč.
Ko iz rdeče se barve pokaže zelena
pritisnem na sklopko,
z roko obrnem paljenja ključ,
se oddahnem in grem.*

*Previdnost! Ozka pot!
Zapeljem po kubični masi cementa
preko jezca Tumut Pond Dam.
Čez zapornico
se s šumom kotali razpenjena voda.*

*Na poti domov...
Nad oblaki, pod soncem,
so zadnji ostanki snega.*

POVSOD PA SLOVENCİ LE NISO "TAKI"

PORURJE — Nemčija. — Leto 1963 je bilo med Slovenci v Porurju precej razgibano. V celoti je 38 družin praznovalo krst, porok je bilo sklenjenih 40. Slovenska župnija v Porurju je torej velika! Življenje se pa seveda ni gibal le v družinskih krogih, pač pa tudi na verskem in družabnem področju. K nedeljskim mašam je hodilo lepo število rojakov. Skupnih romanj v Lurd, na Annaberg in v Kelewaer se je udeležilo 250 slovenskih vernikov, na veselice in družabne večere je prišlo nad 2.000 Slovencev, ki živijo v Porurju. "Naša Luč" je prejemale mesečno nad 1000 slovenskih družin in posameznikov, tako jo je preteklo leto čitalo najmanj 20.000 naših ljudi, ki delajo v srcu nemške industrije. Tudi po celovških mohorjevih knjigah in pratki so rojaki pridno segli. Plošča slovenskih božičnih pesmi, ki je bila pripravljena v Ameriki, je šla v 26 družin. — **NAŠA LUČ.**

(NAŠA LUČ je "mesečnik za Slovence na tujem", tako pravi sama o sebi. Izhaja v Celovcu pri Mohorjevi. "Stara" je toliko kot MISLI. Še ni dolgo, ko je nekdo pisal, da bi Naša luč zelo želela biti tako "fajn" kot so MISLI, toda . . . Z letošnjim letnikom (1964) je pa Naša luč prišla pred nas povečana, polepšana, pobogatena. Ko smo jo položili poleg MISLI in sta se oba lista pogledala v oči in obisti, so MISLI (bolj po tistem) zagodrnjale: Vrabca vendar, skoraj bi hotele biti take kot si ti, toda . . .)

KAJ SE VAM ZDI O KRISTUSU?

ČIGAV SIN JE?

(Mat. 22,42)

Vernim katoličanom je odgovor lahak. Vendar se je bati, da Kristusa premalo poznamo in malo vemo o njem. Pozabili smo. Prav bo, če ponovimo vsak mesec nekaj, kar so evangelisti o njem napisali. Poznanje Kristusovega življenja in delovanja bo poglobilo našo vero vanj.

Besedilo evangelijev imamo tu spodaj na levi strani, na desni pa pojasnila k besedilu, da nam bo lažje razumljivo. Priložena je zemljepisna karta Palestine, da lahko sledimo, kje se dogodki evangelijev vršijo.

Če pravimo, da smo Kristusovi, moramo Kristusa kar najbolje poznati!

JEZUS HODI PO MORJU

Ker je tedaj Jezus spoznal, da hočejo priti in ga po sili vzeti, da bi ga postavili za kralja, je takoj nato učencem velel stopiti v čoln in se peljati pred njim na drugo stran; medtem bi on razpustil množice. Ko je razpustil množice, je šel na goro, da bi na samem molil. Ko se je zvečerilo, so šli njegovi učenci k morju, stopili v čoln in se peljali proti Kafarnaumu. Že se je stemnilo in Jezus še ni prišel k njim, morje pa se je vzdigovalo, ker je pihal močan veter. Čoln so sredi morja premetavali valovi, kajti veter je bil nasproten.

Ko so prevozili nekako petindvajset ali trideset tečajev, so ugledali, da gre Jezus po morju in se bliža čolnu, so se prestrašili in so rekli: Prikažen je! In od strahu so zavpili. Ali takoj jih je ogovoril Jezus: "Bodite brez skrbi, jaz sem; ne bojte se!" Oglasil pa se mu je Peter in rekel: Gospod, če si ti, veli mi, naj grem k tebi po vodi. "Pridi!" mu je rekel. In Peter je stopil iz čolna in šel po vodi, da bi došel do Jezusa.

NA GALILEJSKEM JEZERU

Misel, da bi razglasili Jezusa za judovskega kralja, ni prihajala iz pravega namena. Bila je izrodek hipnega navdušenja. Ko je množica videla, kako je Jezus pomnožil kruh in nasitil kar mimogrede toliko lačnih želodcev, je prišlo nekaterim na misel, da bi tak mož tudi judovsko politično vprašanje znal prav v roke prijeti. Rimske okupatorije bi lahko pognal iz dežele, odšel bi Pilat, izginil bi "kralj" Herod, ki ima samo toliko oblasti, kolikor mu Rimljani dovolijo — torej, Jezus naj postane judovski — posvetni — kralj. Treba je bilo le nekaj krepkih glasnih vzklikov, pa se je množica brž navdušila.

Jezusa je gotovo bolelo, da še vedno kar nič ne razumejo njegovega poslanstva. On jim skuša povedovati — z besedami in čudeži — duhovne reči, oni pa gonijo svojo posvetnost. Jim bo že še počital to, kakor zaslužijo, toda tu hip, ko je ljudstvo razburkano, je najboljša poteza: Razhod! Niti apostolom ni pustil, da bi se lotili množice, rajši

Ko je pa videl silni veter, se je zbal; začel se je potapljati in je zavpil: "Gospod, reši me!" Takoj je Jezus stegnil roko, ga prijel in mu rekel: "Malovernež, zakaj si dvomil?" In stopila sta v čoln in veter je nehal. Ti pa, ki so bili v čolnu, so pristopili, padli predenj in rekli: Resnično si Sin božji. Bili so kar iz sebe, zakaj ob čudežu s hlebi še niso prišli k spoznanju, njih srce je bilo še zaslepljeno. In takoj je bil čoln pri kraju, kamor so pluli.

MNOŽICE SE SPET ZBIRAJO

Ko so se prepeljali, so zadeli na suho pri Genezaretu in pristali. Ko so se pa izkrcali, so ga močje tega kraja takoj spoznali; in obtekli so vsi tisto pokrajino in začeli bolnike na posteljah prinašati tja, koder so slišali, da biva. In kamorkoli je prihajal v vasi ali na pristave ali v mesta, so polagali bolnike na trge in ga prosili, da bi se smeli dotakniti vsaj robu njegove obleke. In vsi, kateri so se ga dotaknili, so ozdraveli.

NAUK O KRUHU ŽIVLJENJA

Drugi dan se je množica, ki je ostala onkraj morja, zavedela, da je bil ondi en sam čoln, da pa Jezus s svojimi učenci v čoln ni bil stopil, ampak da so se njegovi učenci sami odpeljali. Pripluli pa so drugi čolni iz Tiberije v bližino kraja, kjer so bili jedli kruh po zahvali Gospodovi. Ko je torej množica videla, da ondi ni Jezusa in ne njegovih učencev, so stopili sami v čolne, šli v Kafarnaum in Jezusa iskali.

Našli so ga onkraj morja in so mu rekli: Učenik, kdaj si prišel? Jezus jim je odgovoril: "Resnično, povem vam: Ne iščete me zato, ker ste videli čudeže, ampak ker ste jedli od hlebov in se nasitili. Ne delajte za jed, ki mine, temveč za jed, ki ostane za večno življenje in ki vam jo bo dal Sin človekov; njega je namreč s svojim pečatom zaznamoval Oče, Bog."

Rekli so mu torej: Kaj naj delamo, da bomo izvrševali božja dela? Jezus jim je odgovoril: "To je božje delo, da verujete v tistega, ki ga je Oče poslal". Rekli so mu: Katero znamenje boš dal, da bomo uvideli in ti verovali? Kaj boš naredil? Naši očetje so jedli v pušavi mano, kakor je pisano: Kruh iz nebes si jim dal jesti. — Jezus jim je rekel: "Resnično, resnično, povem vam: Ni vam dal kruha iz nebes Mojzes, ampak moj Oče vam daje pravi kruh iz nebes. Kruh božji je namreč tisti, ki prihaja iz nebes in daje svetu življenje."

Rekli so mu: "Gospod, daj nam vselej tega kruha!" — Jezus jim je rekel: "Jaz sem kruh življenja. Kdor pride k meni, ne bo lačen, in kdor vame veruje, ne bo nikoli žejen. Toda rekel sem vam, da ste me videli, pa ne verujete".

Misli, April, 1964

naj se odpeljejo sami zase čez jezero, on se bo umaknil na goro k molitvi. Ljudje se bodo na ta način najhitreje pomirili. Tako je tudi bilo.

Vse boljše razumevanje je doživel Jezus ob naslednjem čudežu, ko je hodil po morju kakor po suhem. Peter se je sicer spet izkazal za takega, kot je vedno bil: brž pripravljeno tvegati, pa brž spet izgubi pogum. Vsi v čolnu so pa skupaj s Petrom podali drugačno izjavo kot množica sinoči: Sin božji si, judovska politika ni zate, pot k Bogu nam kažeš in nič drugega.

NA PLANJAVI GENEZARETA

Genezaret se je imenovala ravnina ob severozapadni obali Galilejskega morja, oziroma jezera. Ko je čoln z Jezusom in apostoli pristal tam, je moral biti že zgodnji dan. Ljudje so bili od prejšnjega večera na preži, računali so pač s tem, da se bo Jezus vrnil mednje — in niso se varali. Da so ga sinoči hoteli postaviti za kralja, je že izpuhtelo iz njihovih glav — rad jim je Jezus spet ozdravljaj bolnike.

ZDAJ SO NEKOLIKO BOLJE RAZPOLOŽENI

Tudi na drugi strani jezera so bili ljudje na preži, češ, morda se bo Jezus z učenci kje tukaj izkrcal. Ko tega le niso dočakali, so se končno odločili za iskanje na jezeru in kar dolga procesija čolnov se je zbrala. Gotovo so veslali blizu ob obali ter oprezovali na vse strani. Videti je, do so izstopili v Kafarnaumu in tam zvedeli, da Jezus že uči in dela čudeže na navni Genezareta. Pohitili so tja in bi želeli spustiti se v pogovor z Jezusom kar nekako po domače. Odtod njihovo vprašanje: Kdaj si prišel? Če bi jim povedal, bi mu gotovo pravili, kako so ga iskali in se trudili preko jezera.

Jezusu pa ni bilo do tega, da bi na ta način izgubljal čas. Zdale je priložnost, da jim pove, kako nespametna je bila njihova zahteva, da naj postane njihov kralj. S čudežnim nasičenjem lačnik je hotel dvigniti njihove misli k višjim stvarim dosegljivim pa to, da so jim spet napolnile glavo prazne sanje o nalogah obljubljenega Odrešenika. Tudi zdaj je še veliko posvetnosti v njihovem navdušenju za Jezusa, zato jim kar naravnost pove: prišli ste k meni s trebihom za kruhom, ne pa s srcem poslušat božjo resnico!

Jed, ki ostane za večno življenje, je Jezusov nauk, njegova milost, sploh preroditev v Jezusu. To jed, dušno hrano, je treba iskati in uživati, ta ne mine, nikoli ne odpove, še preko groba človeka hrani. Ta duhovna hrana je Jezus sam: Nebeški Oče mu je vtisnil pečat svojega božanstva in ga poslal na svet, da ljudje po njem spoznajo, kako je treba v tukajšnjem življenju delati za pridobitev večnega.

Izpod Triglava

"PO NAŠEM ŠTETJU" je zdaj uradni izraz v Sloveniji namesto po Kristusu in pred Kristusom. Verski list DRUŽINA v Ljubljani je v svojem no-voletnem izdanju o tem zapisal: "S Kristusom se začne štetje časa. Tudi tisti ga po njem štejejo, ki pravijo 1. 1964 po našem štetju. S tem so priznali, čeravno nehoti, da s Kristusom začenja- mo pravo štetje časa. Kar ga je bilo pred Kristu- sovim prihodom, je bilo priprava nanj, in kar ga je in ga bo, dobiva od njega svoj zadnji smisel in svojo globinsko, resnično vrednoto." —

"POD SVOBODNIM SONCEM", največje delo pokojnega pisatelja Finžgarja, bodo končno vendar filmali. V načrtu je bila stvar že več let, do izved- be ni prišlo. Zdaj beremo, da je pravico za filmanje kupila tvrdka "Viba film" in misli pričeti s snema- njem prihodnjo zimo, ali vsaj naslednjo. Potrebne so seveda velike priprave, zakaj Finžgarjev roman opisuje boje med Slovenci in Huni v prerijah, cir- kuške prizore v Bizancu, grde spletke cesarskega dvora in vse polno drugih nad vse razgibanih do- godkov. Poznavalci romana Pod svobodnim soncem z veliko radovednostjo že zdaj poizvedujejo, kako dolg bo film in kako dolgo bo treba pred njim se- deti, oziroma, katere prizore se bo Slovincem po- srečilo spretno spraviti na platno. Baje bo trajala predstava nekako dve uri in pol in bodo začeli pre- dvajati šele v letu 1967.

DUNAJSKA DRŠALNA REVIJA z naslovom "Sanje sreče" je spet letos v januarju pritegnila v teku zime ob raznih nastopih po Avstriji na milijo- ne gledalcev. Drli so skupaj iz vse Evrope. Je bilo res vredno videti umetne plesalce na ledu, poseb- no lepo so v "baletnem zboru" nastopale deklice. Revija je gostovala tudi v Celovcu od 5. do 17. fe- bruarja. Iz Slovenije je prišlo 15.000 ljudi, da si ogledajo to zimsko čudo na ledu

LJUBLJANSKI DNEVNIK "DELO", oziroma eden njegovih dopisnikov, ima slabo mnenje o Slo- venci, ki hodijo v tujino kot "turisti." O turistih, ki gredo v Italijo, beremo na primer: "Ne morete si misliti, kaj vse počno. S seboj imajo konzerve, salamo in šunko, jedo bodisi na ulici, bodisi v ho- telskih sobah, kjer vse pomažejo in pomastijo, pla- čajo pa samo prenočnino, v hotelske restavracije sploh ne zahajajo." In tako dalje. Dopisnik ugo-

tavlja, da prihaja to odtod, ker smejo jemati s se- boj le malenkost tuje valute, z dinarji si pa težko pomagajo v tujini. Ugiba, kako bi se dale razmere zboljšati, do kekega pomembnega predloga se pa ne more priklopiti.

ZA STOLETNICO SLOVENSKE MATICE, znane knjižne založnice, pripravljajo v Ljubljani in drugod po Sloveniji primerne proslave. Dolga de- setletja je ta ustanova poleg Mohorjeve družbe bi- la glavni vir, ki je Slovincem posredoval redne vsakoletne knjige. Začelo se je jeseni 1864, ko je Matica izdala prvi Narodni Koledar.

ŠKOF DR. JOŽE POGAČNIK, sprva pomožni ljubljanski škof, pozneje po smrti nadškofa Vovka administrator, je končno postal nadškof. Sicer ni bilo kaj drugega pričakovati, ko se je pa tako dolgo odlašalo za imenovanjem, so mnogi že mislili, da bo kdo drug. Čudili so se, zakaj Rim tako dolgo odla- ša. Zdaj je imenovanje prišlo in ko nastajajo te vrstice, je rečeno, da bo ustoličen v nedeljo po ve- liki noči. Tako je torej dr. Pogačnik drugi ljubljan- ski nadškof.

KAKO RASTE DRAGINJA IN ZAKAJ, se da razbrati iz besed, ki jih je bilo najti v slovenskem tisku doma: "Predvsem bi bilo treba regulirati ce- ne uvoženega blaga za široko potrošnjo, tako da uvozna podjetja ne bi prodajala uvoženih predme- tov po ceni, petkrat ali celo desetkrat višji od ti- ste, ki so jo plačala. Takšne razlike v cenah ne- dvomno spodbujajo marsikoga, da skuša s prevaro vseh vrst priti do cenenega blaga".

VAS RODINE ima cerkev, ki je podružnica breznjske fare na Gorenjskem. Posvečena je sv. Klementu, papežu, čigar ostanke sta prinesla v Rim sv. brata Cril in Metod. Rodine so nedavno obha- jale 800letnico obstoja te cerkve. Vas spada med najstarejša zgodovini znana cerkvena središča na Slovenskem. Nekoč so bile prafara mnogih poznej- ših župnij, v teku časa je Rodine spodrinila Rado- vljica. Spet so pa Rodine dobile svojo faro v letih 1783 — 1821. Potem so pa prenesli sedež župnije v Breznico in Rodine so postale njena podružnica vse do danes. Zanimivo branje o tem je v povesti TRI ZAOBLJUBE, ki jo je napisal Janez Jalen.

MED BRALCI IN BRAVCI je divjal hud boj zadnja leta v v slovenski pravopisni pravdi — če ni bila že kar vojska. Obe plati sta bili dosti moč- ni in težko je bilo napovedovati končno zmago. Morala je priti višja oblast — nekako tako kot čete UN na Ciper med Grke in Turke. Ta višja oblast je Akademija znanosti v Ljubljani, ki je odločila, da gre zmaga bralcem — MISLI so med vso "vojsko" držale z njimi! — bravci naj se pa umaknejo in po- čakajo bolj ugodnih časov za svoj ponoven poskus.

GOZDNI POŽARI na Slovenskem niso pogostni, dogode se pa. Letos ga je imela Gorenjska, pa celo v januarju in v višini 1500 metrov v Velikem grabnu pod Begunjsčico. Pogorelo je skoraj 10 hektarjev gozda, preden se je posrečilo gasilec nadaljnje pustošenje ustaviti.

“**NAŠI ZBORI,**” ki izhajajo na dva meseca, so še edina glasbena revija, ki jo zmore današnja Slovenija. Pa še ta bo menda ustavljena, ker nima naročnikov. Baje se je njih število zadnja leta gibalo med 150 in 1.000. Pri takem stanju je seveda revija vse prej kot rentabilna. O tem piše nekdo v ljubljanskem dnevniku **DELO**, kjer je med drugim rečeno: “Pri nas v Sloveniji smo imeli pred vojno

celo vrsto podobnih publikacij za zborovsko petje. Poleg izdaj Glasbene matice še posebne redne publikacije Hubadove in Ipavčeve pevske župe, Zbore Ljubljanskega zvana, Pevca Prosvetne zveze, Adamičevo Novo muziko. Danes pa naj bi pri formalno sproščeni ljudski kulturi in širši materialni osnovi 150 pevskih zborov po Sloveniji z mnogimi tisoči pevcev izgubilo edino publikacijo te vrste?”

AERODROM LJUBLJANA na Brniku blizu Kranja so izročili prometu. Od mesta Ljubljane je letališče oddaljeno 27 km. Služi že zdaj mednarodnemu prometu. Ko bodo raztegnili betonsko progo na daljavo 3.000 metrov (od sedanjih 2.200), bodo lahko tam pristajala prav vsa svetovna letala kate-rekoli velikosti in oblike

“LJUDJE POD BIČEM” — POVEST ZA PREPROSTE LJUDI

TAKO PRAVI PISATELJ KAREL MAUSER sam. Ni imel namena, da bi spravil na dan roman v modernem smislu, za večino naših ljudi bi bilo pretežko branje. O svojih bralcih piše Mauser prijatelju Tinetu Debeljaku, da si jih zamišlja kot preproste ljudi, ki radi veliko berejo, pa si želijo knjig, ki povedo kaj lepega “po domače.” Takole pravi o njih Mauser:

“Ti so naša srčika, ti ljudje nosijo levji delež pri naši knjižni delavnosti. Brez pomoči teh preprostih ljudi bomo v našem delu obtičali ali pa bomo morali presedlati na jezik naših novih domovin. Po mojem je umetnik kakor duhovnik. Niso ljudje zaradi duhovnika in niso ljudje zaradi umetnika. Naša izseljenska književnost bo morala gledati, da ohrani zvezo z našo staro tradicijo in umetnostjo, ker je nemogoče zahtevati od naših ljudi, da čez noč padejo iz tradicije v novo stvarnost. Zato je tudi skoraj nemogoče čez noč ustvariti dva bregova in večino ljudi pustiti na onem. V največjo milost si zato štejem, da sem v koroških letih imel priliko pognati v tek **VEČERNICE** pri Mohorjevi družbi in tako dobil navzdevke ‘večerničar!’ Četudi ne bo nič ostalo od mojega dela, vem, da se me bo marsikak preprost človek spomnil, ko bo od mene ostal samo še prah.”

S temi Mauserjevimi nazori in mnenji se marsikdo ne bo strinjal. Tak primer je Lev Detela, ki o tem razpravlja v novi tržaški reviji **MOST**. Sicer ni v njegovi razpravi nobene vnanje zveze z Mauserjevimi izjavami, je pa zato toliko večja notranja zveza, ki se razodeva v nasprotju z Mauserjem. Lev Detela piše na primer:

“... pri nas problem višine ali nižine naše literature. Vsi vemo, da čudežev ne moremo de-

lati... Vendar se moramo zato še zavestneje boriti za kvaliteto, sodobno, neprovincialno literaturo. Zdi se mi, da je mogoče le preko kvalitetnega dviga naše literature, preko njene aktualnosti, njenega sodobnega občutja sveta, njenega demokratičnega razpona vzpostaviti most do beročega občinstva. Neke poti nazaj ni! Naši slovenski bralci so namreč v določeni meri že izobraženi, tako da jih res ni treba več pitati z bedasto pustolovskimi ali primitivnimi ali rokovernjskimi povestmi. Tudi domačijska povest, naj bo še tako lepa, današnjega bralca ne bo pritegnila. Mi potrebujemo sodobno, vsebinsko in stilistično nekonvencionalno literaturo, iz naše zaprte pokrajine potrebujemo široko okno v svet; čas je, da stopimo vstrec s kulturnimi tokovi v svetu... Kdaj bomo plemeniteje gledali na slovenskega kulturnega delavca, ki ne dobi drugega plačila kot poleno pod noge, kdaj bomo drugače gledali na slovenskega bralca, na slovensko knjigo, na slovensko literaturo, na sodobnost? Se bomo tudi na tej strani meje vendarle začeli boriti za moderno katoliško literaturo, za njene pisatelje, za njen naraščaj?”

Te besede in misli Leva Detela bi nas vse bolj prepričale, če bi nova revija **MOST**, ki ji je Detela sourednik, istočasno tudi pokazala na živem zgledu iz literature, kaj je Lev v svoji razpravi skušal povedati. Na žalost pa se ob literarnem uspehu v prvi številki **MOSTU** le čudimo in ugibamo, kako naj novelo Aleša Lokarja z naslovom **PRAZNINA** vzkladimo z nazori Detelovimi. Če je Lokarjeva **PRAZNINA** košček “moderne literature” in zraven še “katoliške” — ljubček moj! — zapišem se z dušo in s telesom Mauserju in vsako besedo njegove izjave z obema rokama podpišem! — **P. Bernard.**

HUDOURNIKOV LSKO

Fr. Sal. Finžgar

Ilustriral Evgen Brajdota

(Nadaljevanje)

Lisko v šoli

PREČUDNO HITRO SE JE HUDOURNIK NAVADIL LSKA, Lisko pa Hudournika. Trdna prijateljstva sta postala. Kamor koli se je ganil gospodar, povsod mu je repljal za petami kužek. Če je Hudournik nabiral suhljad po gozdu, je tudi Lisko vlačil suhe okleške in časih z njimi vred privlekel k Murki kar celo vejo. Ko je Hudournik nabiral gobe, je tudi Lisko stikal po grmovih, prepodil jereba, divjo kokoš, celo divjega petelina je izvohal in ga izpodrepil, da je s perutmi zaropotal med vejami in se prepeljal kdo ve kam. Če se je pes zatekel le predaleč od njega, ga je priklical s posebnim žvižgom: fi-fi-fii! In Lisko je prilomastil takoj k njemu. Vselej ga je gospodar pohvalil in če je le imel kak grizljaj v žepu, ga mu je dal. Kratko in malo: Hudournik si je priznal, da tako kratkočasnih počitnic še ni imel. In ko bi želela Minca psička nazaj, bi ga ji ne prodal tudi za tristo ne.

Ker je bil Hudournik prepričan o veliki pasji uka žeji, je sklenil, da ga nauči še kaj posebnega.

Spomnil se je, da je videl pri prijatelju psa, ki je znal odpirati vrata. Tudi Lisko je rad praskal po durcih Murke in se stegal do kljuka. Začela sta s šolo že za višji razred.

Vzel je pol klobaso, odrezal kolešček in ga poddržal nad kljuko: "Lisko, odpri!"

Pes se je vzpel, prijel s prvimi tacami za kljuko, da bi dosegel klobaso. Glej, kljuka se je podala, vrata odprla — Hudournik pa je odmaknil klobaso in mu jo dal šele v koči. Ponavljala sta to nalogo tako dolgo, da je Lisko pojedel vso klobaso. Zato je bil pohvaljen in dobil odličen red.

Drugi dan sta vajo ponovila. Šlo je čisto gladko. Hudournik je bil učenca tako vesel, da si je zaradi njega pritrgoval klobaso in grudil suh kruh.

Tretji dan je bila pa glavna preskušnja. Hudournik se je zaprl v bajto, ko se je kuža zleknil na soncu. Pa mu je požvižgal: fi-fi-fii! Lisko je pritekel k Murki, popraskal po vratih, Hudournik pa mu je velel: Odpri! — In zares! Kljuka je zaškrtnila, vrata so se odprla, Lisko je sedel pred gospodarja in ga z rjavimi očmi vprašal: "No, kje

je klobasa?" Hudournik ni skoparil. Odkolehal mu je dobršen kos svinjskega pleča in mu ga podal: "Priden! Izdelal si z odličnim uspehom. Zato boš imel zdaj nekaj dni počitnice."

Lisko že preveč zna

Drugi dan po pasji mali maturi je dobil gospod Kališnik-Hudournik novo brašno iz doline. Zato si je hotel privoščiti tisto popoldne prav izvrstno malico. Pripravil si je na lesen krožnik mogočno gorenjsko klobaso, odesal si krajec rženega kruha in si natočil kozarec vina. Oblastno je sedel za mizo, da najbogatejši letoviščar na Bledu ne more bolj. Lisko je sedel predenj, ga živo in poln upanja gledal ter mu prijazno repkal. Hudournik ni še prvič ugriznil, ko Lisko zalaja, se požene skozi odprte duri in laja, laja.

"Kdo neki bo?" je pomislil Hudournik, vstal izza mize, stopil iz bajte in vrata za seboj zaprl. Ni maral, da bi kdorsikoli pasel poželenje ob pogledu na njegovo imenitno malico. Zagledal je pastirja Tomaža, ki ga je Lisko srdito oblajeval.

"Hej, gospod Kališnik, ali ste kaj slišali tisti tenki kravji zvonček? Ještinova telička mi je odletela od črede in jo iščem. — Pasja dlaka, marš ... če ne. — "je Tomaž dvignil palico in zapretel psu.

Gospod Kališnik-Hudournik je stopil k pastirju in povedal, da zvončka ni nič slišal.

"Potem se je pa potepal v Bitgovcu. Je gobarica. Gre po gobah kakor pes za zajcem".

Hudournik je Tomažu ponudil tobaka. Natlačila sta si vivčke in začela moževati. Dobro dolgo sta se pomenkovala, preden jo je črednik mahnil proti Bitgovcu, Hudournik pa v bajto.

Glej, bajta je bila na stečaj odprta, dasi je vrata pošteno zaloputnil, ko je šel iz nje. Hudournik se ozre in obstoji za vrati. Kaj pa to pomeni? Na njegovem sedežu sedi Lisko, pred njim pa prazen krožnik. Lisko se slastno obližuje in vprašujoče gleda gospodarja: "No, ali drži mala matura ali ne?"

"Ali sem te tako učil?" vzroji Hudournik.

"Kako neki drugače," mu nemo odgovarja Lisko, "saj si rekel: odpri in bo klobasa! Natančno tako sem storil".

"Zgubi se!" je Hudournik pogel Lisko s klopi in skozi vrata. Oplaknil je krožnik, si narezal nove malice in preudarjal: Je že tako, Vsaka šola je kakor nož: z njim lahko odrežeš kruha sebi in lačnemu, lahko pa tudi raniš z njim sebe in bližnjega.

Obisk iz mesta

Kakor je bil gospod Kališnik-Hudournik najrajši sam zase, kljub temu ni bil v uradu nikoli sitnež. Natančen zelo, nikoli pa ni nižjih gnjavil.

Misli, April, 1964

Kar blizu kože nekam pa je treščilo, da se je bajta zamajala. Lisko je risnil kvišku, v skoku je bil na postelji in za vratom Hudourniku . . .

Zato so ga cenili tovariši in tovarišice uradnice. Posebno je bil v čisljih pri najstarejši uradnici zaradi reda in natančnosti. Bila je že siva kot božja ovčica, pridna in molitvena; mlade porednice v uradu so ji nagajale, češ da ni siva, ampak ji poganja le svetniški soj krog glave. A vsa ta nagajivost je bila prijateljska in pristrčna. Ker je ta uradnica mlajše rada svarila in poučevala za na pot v živo življenje, so jo tovarišice vse vprek klicale le za teto Ančko. Ta teta Ančka je Hudourniku obljubila, da ga ob lepem dnevu obišče.

In ga tudi je. Lisko jo je pozdravil s krutim laježem, da se plaha teta ni upala ganiti, dokler ji ni prišel na pomoč Hudournik.

“Za božjo voljo, kje ste dobili to zverino? Toliko da me ni popadel. Vsa se tresem.”

“Poberi se!” je gospod Hudournik Liska prvič nagnal trdo in vrgel celo kamen za njim.

“Oprostite, gospodična, šole o vljudnosti res še ni dovršil,” se je namesto kuža opravičeval gospodar in sprejel teto Ančko kar se da ljubeznivo.

Teta je obstala pred Murko in naslonila obe roki na palico.

“Majhna je,” je rekla.

“Ker ste vajeni samo velikih planinskih koč. Toda vsa je moja in samo moja,” je zavrnil tetino sodbo.

“Prav imate. Čestitam vam”.

Hudournik ji je pomagal sneti oprtnik. Teta je hitro pregledala vso kočo; najprej tla, ki res niso bila umita, komaj za silo pometena; nato je ošinila slabo očiščene lonce in ponve, tudi nepostlan pograd. Nazadnje se je pomudil njen pogled na stenah, kamor je Hudournik nabil polno lesenih rogovil, da je obešal nanje obleko.

“Kar po puščajniško ste si uredili. Hudo preprosto je vse”. Teta bi bila rada rekla: hudo nesnažno imate.

Hudournik je ujel njene poglede, slišal njene besede, a se je iz obzirnosti potuhnil, kakor da ne vidi nič in ne sliši nič.

“Gospodična, s čim bi vam mogel postreči? Morda s skodelico čaja? Lejte, v štedilniku gori, kar brž bo zavrelo”.

“Najprej prosim tople vode.”

“Praznega kropa vendar ne boste pili?”

“Umila se bom. To je prvo. Človek se spoti in me kar vse boli, ko sem taka”.

“Prosim, prosim! V kotličku je tople vode dovolj in tu, glejte, lavor!”

Teta pa ni umila najprej sebe, ampak lavor, ki se ji je zdel zelo sumljivo očiščen.

Gospod Kališnik-Hudournik se je umaknil iz bajte in zaprl vrata.

(Dalje pride)

Z Vseh Vetrov

KANONIK JANEZ AMBROŽ je sin slovenske matere, toda rojen, vzgojen in izšolan v Braziliji. Zdaj je že zelo star in ima s Slovenci malo stikov. Oči so mu zelo opešale, vendar še naroča in bere mohorske knjige, da ne pozabi slovenskega jezika. V preteklem decembru so ga Slovenci povabili na Miklavžev večer v mesto Sao Paulo. Vabila je bil zelo vesel in se je peljal tja z avtobusom, šest ur vožnje. Miklavža je igral univ. profesor dr. Fonda, primorski rojak. Med pevskimi točkami sta nastopili tudi žena in hčerka inž. Konjedica, ki je bil dvorni inženir v Addis Abebi, zdaj pa v Braziliji zida palače v obliki piramid in Salomonovih zvezd. Prireditelj je zelo lepo uspela in kanonik Ambrož je bil do solz ginjen, ko je mogel na stara leta vidi slovenskega Miklavža in narodno nošo in poslušati slovensko petje.

V KATOLIŠKIH ŽUPNIJSKIH ŠOLAH v Ameriki bodo začeli opuščati prvi razred in potem morda še nekaj naslednjih. V naškofiji Cincinnati v državi Ohio je nadškof odločil, da se bo to začelo že s prihodnjim šolskim letom in bo okoli 10.000 katoliških otrok v nadškofiji moralo v publične šole namesto v katoliške. Razlog za to spremembo ni samo pomanjkanje denarja, manjka tudi učiteljska in za bližnjo bodočnost se ne obeta zboljšanje. Seveda bodo za pouk v krščanskem nauku tem otrokom drugače poskrbeli. Nekatere škofije in nadškofije se ne strinjajo s to uredbo, pač ni povsod enaka težava v vzdrževanju katoliškega šolstva. Zdi se pa, da bo v doglednem času vsa katoliška Amerika stala pred istim vprašanjem: Ali bomo zmogli še nadalje vzdrževati lastne šole od najnižjega razreda do univerz? Vsi pa mislijo, da je treba, če že mora biti, najprej odpravljati razrede na najnižji stopnji. Čim više je otrok v šoli, toliko bolj potrebuje trdnega verskega pouka in vzgoje.

POBIJATI VERO V BOGA je z novim zaletom začela sovjetska Rusija. Nič novega ni to, saj komunizem vidi v veri svojega najhujšega sovražnika. Sovjetija sicer z zadovoljstvom ugotavlja, da si je vzgojila že mnogo brezbožcev, vendar je pa vernih ljudi v Rusiji še vse preveč. To je pa toliko, kot dobiti sicer posamezne bitke, končno pa le izgubiti vojno. Zato so se komunisti na novo resno zavzeli za zmago na vsej črti. Tako je sklenil sam Hruščov in zaukazal nove mere zoper verne ljudi.

Materem, ki uče otroke o Bogu, obetajo, da bodo šle v umobolnico. Kandidate za bogoslovje obdelujejo posebni agentje in jih odvrčajo od študija za duhovnike. Na vseh univerzah ustanavljajo posebne stolice, ki z njih predavajo dijakom "znanstveni ateizem". Baj je ima ta poostretev protiverskega boja svoj vzrok tudi v sporih med Sovjetijo in rdečo Kitajsko. Ruska mladina je verjela, da je komunizem nespodbirno trdna življenjska celota, ki si mora osvojiti ves svet. Zdaj pa ta prepis s Kitajsko — ali ni to znamenje, da je komunizem sam v sebi trhel? In tako so se mnoge ruske duše nehote sprostile in začele misliti po svoje — v smeri Boga. Ta smer pa povzroča preplah med "zgrajenimi" komunisti, odtod nov zagon v boju zoper vero.

ANGLEŽ WILLIAM SHAKESPEARE velja za enega največjih, če že ne sploh za največjega dramatika vseh časov. Njegove drame, odrske igre, so še vedno moderne in jih igrajo po vsem svetu. Ta veliki dramatik se je rodil v aprilu leta 1564 — prav zdaj je torej 400letnica njegovega rojstva. Njegova domovina Anglija proslavlja to obletnico na vse mogoče načine in ves kulturni svet z njo vred. V letih, ko je Shakespeare pisal svoje drame, je bilo katolištvo v Angliji na črni listi in služba božja po katoliškem obredu se je mogla vršiti le na skrivnem. Shakespeare se ni izpostavljaval v javnosti kot vernik ene ali druge cerkvene občine, ves duh njegovih dram je pa vseskozi katoliški. V novjšem času odkrivajo močne dokaze, da je bil umetnik vsaj v srcu veren katoličan. Njegovi starši so celo trpeli za svojo vero in v njej umrli. Vsa fantova vzgoja je bila katoliška in neki zgodovinarji skušajo celo dokazati, da se je tudi v poznejšem življenju izogibal anglikanske službe božje, na skrivnem pa iskal katoliško. Tudi poročil se je pred katoliškim duhovnikom.

SLOVENSKO SEMENIŠČE v kraju Adroque v bližini Buenos Airesa v Argentini še vedno obstoji. Je ustanova in sad velike ljubezni rajnega škofa Rožmana. S pomočjo raznih dobrotnikov med izseljenci po vsem svetu je vzdrževal svoje semenišče in skrbel zanj kot za punčico svojega očesa. Zdaj je škof že nekaj let mrtev, semenišče obstaja dalje, celo dozidavajo nove prostore k dosedanjim. To je dokaz, da so dobrotniki ostali in v spomin blagega škofa nadaljujejo s podpiranjem semenišča.

šča. Doslej je imelo semenišče prave bogoslovne študije in iz njega so prihajali duhovniki, vseh skupaj 52. Večina teh je v Argentini samo nadaljevala študije, ki so jih bili začeli drugje. Zdaj je takih duhovniških kandidatov zmanjkalo, le trije še čakajo na posvečenje. Semenišče bo odslej obstajalo le za dijakke srednjih šol, ki hodijo v argentinske šole, v semenišču pa skrbe, da ostanejo Slovenci. To bo zdaj nekako taka ustanova kot je bilo Alojzijevišče v Ljubljani. Letos je tam 27 gojencev, ko bo pa po končanem dozidavanju povečano, bodo lahko sprejeli 60 dijakov. Vse kaže, da jih bo toliko, zakaj vedno se priklajajo novi.

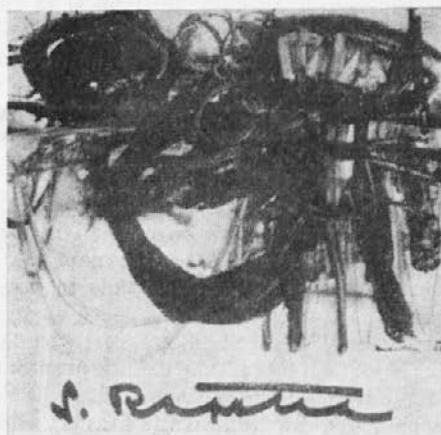
DR. JANEZ JANEŽ, zdravnik in kirurg, je samo en zgled, kako naj bi tudi laiki, svetni ljudje, delovali kot misijonarji v poganskem svetu. Beseda "misijonar" zmerom manj pomeni samo duhovnika, pa tudi samo moškega Misjonarijo moški svetnega stanu, misjonarijo ženske, redovnice in svetne. Dr. Janež je že 16 let na Formozi ob obali velike Kitajske in neprenehoma zdravi bolnike vseh vrst, največ pa operira, ker je izvrsten kirurg. Vse svoje obširno zdravniško znanje in vso svojo spretnost v kirurgiji posveča najlepšemu cilju — pridobivati duše za Kristusa. Na Formozi sta še dva druga slovenska misijonarja: Rev. Rebol iz Clevelanda in sestra Kalista Langerholc iz Slovenije.

"DECIMALNA ŠESTORICA" je vzdevek za odbor moških in žensk, šest po številu, ki si v Londonu razbijajo glavo, kako naj Anglija v napovedanem letu 1967 uvede v svoj denar decimalni sistem. Funt bo ostal, pravijo, kako ga pa razbiti v manjše plačilne edinice? Nimajo še dognanih predlogov. Stvar tudi res ni lahka. Pa tudi, ko bodo glede tega zaključki končno veljavno sprejeti, mislijo, da bo trajalo najmanj štiri leta do dokončne uvedbe decimalnega sistema. Za denarjem imajo priti pa vrsto mere in vage in kar je še takega, da bo moralo zaživeti po decimalnem kopitu.

ZA DESETINSKO SEKUNDE je bilo treba pomakniti nazaj naše ure dne 1. aprila 1964. Znanstveniki so dognali, da se zemlja vedno bolj počasi suče okoli svoje osi in zato od časa do časa opozorijo svetovno javnost, da nam vsem skupaj ure prehitvajo. Tako so napravili tudi letos dne 1. aprila in je bilo objavljeno v dnevnem časopisju. Ako naši naročniki niso ubogali in jim ure še kar naprej narobe kažejo, čigava krivda bo, če bodo dobili aprilske MISLI eno desetinko sekunde prepozno?

Misli, April, 1964

NAŠ UMETNIK STANISLAV RAPOTEC je samostojno razstavljal od 25. marca do 9. aprila v galeriji HUNGRY HORSE v Paddingtonu, Sydney. Videli smo 20 slik v raznih velikostih, nekatere presenetljivo velike. Kajpada so vse na moč moderne, za ljubitelje "stare" umetnosti preveč zapletene, ugankarske in v dvojnem smislu temne. Strokovne ocene v avstralskem tisku so pa bile jako laskave. V umetniških krogih naš rojak dobiva vedno večje priznanje in tega smo vsi veseli. Iskrene čestitke tudi od naše strani!

STRAHOTNI POTRES NA ALASKI je znova zbudil svetu zavest, kako šibak je človek spričo naravnih katastrof kljub vsej svoji samozavesti in napredku znanosti. In še eno zavest: pomagati bližnjemu v potrebi. Celo popolnoma posvetni časopisi so o teh dveh rečeh razpravljali v uvodnikih, kot je že navada ob takih prilikah. Podčrtavali so "pomen potresov" v gornjem smislu. Težje je najti kaj dobrega v tragedijah, ki si jih ljudje sami napravljamo — "v svoji slepoti", bi rekel Prešeren. Majhnih vojsk je vse polno po raznih krajih, revolucije se spet in spet pojavljajo, ljudje preganjajo drug drugega in se med seboj pobijajo kar "na svojo roko". Nobena še tako strašna naravna katastrofa ljudi ne iztrezni. Isto velja o štrajkih, ki brez resnične potrebe grenijo življenje milijonom. Kadar s pomočjo štrajka neke skupine iščejo svojo pravico na račun trpljenja milijonov, je težko reči, da je štrajk upravičen. Nekam previsoka cena je to, ki jo morajo množice plačevati za ohranitev demokracije.

Začasni naslov za dr. Mikula:

c/MISLI, P.O. Box 136, Double Bay, NSW.

NA BLAZINICAH ZRAKA

SAJ BI ZAPISAL "BOMO", pa tako brz to še ne bo. Zato ni namenjeno meni, velja samo vam.

Nekoč sem bral, da se je civilizacija začela takrat, ko je človek iznašel prvo kolo. Ne bicikelj — prvo okroglo, vrteče se kolo! Mislimo si to reč tako: človek je zahajal v šumo, nasekal hoste, jo povezal v nekake velike snope, pograbil za vrv in vlekel vso težo na svoj dom. Tam je sekal dalje in po trdem delu napravil drva za ognjišče. Če je pa razsekal hosto na drobno že v šumi in si naredil butare, jih je zadel na rame in varno nesel do doma.

Tako in podobno je morda ravnal stoletja ali celo tisočletja. Nekoč je pa on sam ali njegov soseda iznašel kolo. Kaj ga je na to napeljalo, nas tu ne zanima. Vsekako je iznašel kolo in potem je napravil še eno. Zvezal ju je med seboj z osjo, sprva najbrž leseno, pa je imel preprost voz. Marsikaj, kar je dotlej moral vlačiti ali prenašati, je zdaj vozil. Potlej mu je prišlo na misel, da je na mesto sebe vpregel v voz živali: kravja, oslovska, volovska, pasja, konjska vprega. Bili so dani pogoji za velikopotezen promet in njegov nadaljnji razvoj. Skozi dolge dobe je ves promet slonel — in še danes sloni — na iznajdbi kolesa.

Še danes, torej! Ko je postala žival za vprego nepotrebna, iznašli so namreč vlak in avto, je kolo še kar ostalo. Ko se je promet dvignil nad zemljo v zrak — prišla so namreč letala — ali je kolesu odzvonilo? Za vožnjo v zračnih višinah že, letalo pa le ni brez koles, potrebuje jih za odlet s tal in spet za pristanek na tla.

Toda tudi za "prevoz" po tleh pri raznih vozilih kmalu ne bo treba koles. Vozila bodo lepo gladko drsela v daljavo po površju zemlje na mehkih zračnih blazinicah — brez dotikanja tal. Takrat bo kolo prišlo ob veljavo za promet in človek bo zavrgel eno najbolj pomembno lastno iznajdbo.

Kako pa naj tako zračno in vendar "suho-zemeljsko" vožnjo razumemo? Poskusimo!

Prav za prav, če stvar malo premislimo, se avtomobilisti, biciklisti, motoristi in tako dalje že dolgo vozijo po "blazinici zraka". Kolesa njihovih vozil so opletena s cevjo iz kavčuka, ta je pa napolnjena s stisnjenim zrakom — fletna mehka blazinica! Ta zračna blazinica silno zmanjša trenje med kolesom in tlemi, po katerih vozilo teče. Kakšna razlika med avtom in nekdanjim "parizarjem".

Poskusite voziti avto z vsemi štirimi "flat tajerji" — pa boste vedeli, kaj pomeni "zračna blazinica" okoli koles!

Zdaj pa! Če bi iznašli način, kako tisto blazinico obdržati pod kolesi BREZ CEVI IZ KAVČUKA — bi se kolesa sploh ne dotikala tal in bi se ne vrtela, vozilo bi drselo po blazinici iz stisnjega zraka. Naslednja misel je, da bi kolesa sploh postala nepotrebna. Popolnoma res, toda zračna blazinica bi tedaj morala biti dosti bolj široka in dolga, tako široka in dolga, da bi celotno vozilo — avto, tovorni avto, železniški vagon itd. — sedelo na njej, vrhu tega jo pa tudi naprej porivalo z isto naglico, kot vozilo teče.

Dosti zahtevna zadevščina, kaj? Domislica za smeh in kratek čas, kali? Pa vendar ni tako. Brihtne glave imajo že vse izračunano, kako se bo to izvedlo, in pravijo: preden se bo pisalo 2,000, bodo kolesa za promet v penziju! Kakor je bil silen napredek od prvega kolesa, ki je bilo najbrž scela iztesano in je imelo samo na sredi luknjo, pa do gumijastega pri biciklih itd, tako bo ogromen napredek od zračne blazinice v gumijasti cevi pod kolesom, pa do prostrane take blazine pod vsem vozilom in brez vsake cevi!

To je torej dognana stvar, samo ni še dozorela za promet. Vozilo bo imelo samo v sebi pripravo, ki bo zrak pod njim sproti stiskala v tako močno blazinico, da bo držala vozilo pa vsej vožnji čevljev ali dva od tal in drselo naprej (ali nazaj!) kakor sani po trdo zmrzlem snegu. Seveda bodo tudi vozila vseh vrst dobila drugačno obliko, verjetno čolnom podobno ali nekaj takega. Na kakšen pogon bodo ta vozila navezana? Bencinske postale ob prometnih cestah bodo odslužile, kdo bo pa hotel smraditi svet v tistih časih s tako gorilno smolo? Menda niti elektrika ne bo prihajala v poštev, nastopila bo svojo službo sončna energija in z njo vred atomska sila.

Kaj bo nastalo iz naših velecest in železniških prog, ki križajo dežele in kontinente od enega konca do drugega? Ali postanejo nepotrebna navlaka? To ravno ne, neke začrtane smeri bodo potrebne še tudi za bodoči promet brez koles — na zračnih blazinicah in blazinicah. Kajti kolizije in karamboli bodo kljub blazinicam še mogoči in celo prav verjetni. Ceste in proge bodo torej ostale, pa še več jih bodo zgradili. Toda namesto cementa bodo na njih imeli različne grede ali nasajen krompir, le kakšna koruza in natiški fižol bi ne mogla rasti na njih — previsoko silita! Najbolj pa priporočam v ta namen — radič!

Treba je še povedati, da bodo ta vozila bodočnosti prav tako lahko vozila čez reke, jezera in morja, kakor po suhi — vendar samo ravni — zemlji.

Zračna blazina bo s svojim pritiskom navzdol sicer napravljala v vodi nekake "jarke", ki se bodo pa za vozilom spet zalivali kakor za ladjo, ne bodo pa vozila potegnili za seboj v morje. Vendar vse to velja samo za mirno morje. Če se bo pa morje tam nekje sredi Atlantika razburkalo in začelo gnati viharne valove — no, jaz nisem kriv, zakaj se pa spuščate na tako potovanje! Sploh pa pravijo, da je potovanje vedno bilo in bo tudi ostalo tvegana reč — celo potovanje na luno!

Tako bo torej s to zadevo v bližnji bodočnosti, ko boste začeli kolesa pošiljati v penzijo. Le kam boste z vso to šaro, ki je je danes toliko? Pa se bo že našla uporaba zanje, nič se ne bojmo. Naj samo še to pripomnim, da zaenkrat še ne mislijo poslati v penzijo koles v naših urah, dasi gotovo pride nepredelek tudi do tega. Pa če bodo ostala vsaj tista kolesca, ki se vrtijo — če se? — v naših buticah, se bo dalo kljub vsemu še živeti na naši zemlji, ki je k sreči kroglja, ne — kolo!

ROMANJE V MARYFIELDS POSREČENO

TUDI LETOŠNJE NAŠE PRVO ROMANJE se je kar dobro obneslo. Nekoliko nas je poprej skrbelo; za večino naših ljudi neznan kraj, nič preveč prijazno vreme v Sydneyu, nepriročne železniške zveze . . . Kljub vsemu se je nabralo poldrug sto ljudi in ves program smo lepo gladko izvedli. Tam ves dan ni padla ne kapljica dežja. Nekateri so šli iz Cambelltowna do romarskega kraja peš — pa so bili še ponosni na to. Lepi novi zastavi sta vse močno razveselili. Motilo je to, da se je dr. Mikuli povratek zakasnil za en dan — ni mogel biti med nami. In napovedane postrežbe pri družabnem sestanku po romanju ni bilo — po neki pomoti, žal! Smo pa zato bolj pozorno poslušali popis (iz Katoliškega Glasa), kako se je godilo svetogorski Kraljici leta 1943 v Ajdovščini. Kdor ni tam slišal, lahko bere v pričujoči številki MISLI.

Zanimivo je, da je prav isti dan župnija v Cambelltownu slavila stoletnico smrti prvega svojega župnika **Fathra Therry-ja**. Ta pionirski avstralski duhovnik, ki je prišel sem z Irskega, naročnikom MISLI morda ni popolnoma neznan — če niso pozabili. Pred malo leti je o njem pisal v MISLIH g. dr. Mikula, ko je podajal "slike iz cerkvene zgodovine v Avstraliji". Tudi Therryjevo sliko smo takrat videli. Ker Cambelltown (in Maryfields) spada v škofijo Wollongong, je proslavo vodil škof McCabe, ki je obenem blagoslovil na novo prede-

lano farno cerkev. Dolga leta je zadostovala s svojimi 350 sedeži, zdaj jih ima 710. Saj je pa število ljudi v Cambelltownu v zadnjih desetih letih poskočilo od devet tisoč na dvajset. Tudi patri iz Maryfieldsa so bili v Cambelltownu na proslavi, zato smo bili romarji malo preveč sami sebi prepuščeni. Vendar je bilo vse prav zadovoljno.

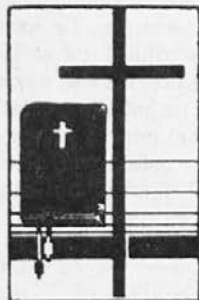

Father John Joseph Terry

STRAJK NA SYDNEYSKI POŠTI tudi spravlja v nevarnost pravočasen prihod aprilskih MISLI v roke naročnikom. Ko nastajajo te vrstice, je šele sobota 4. aprila in smemo upati, da se bo štrajk po nedelji vendar končal in bodo do dne 14. aprila, ko pojdejo MISLI na pošto, zaostale kupe pošte že spravili med ljudi. Če pa ne, tudi v tem primeru krivda za zamudo ne bo pri MISLIH.

V maju — za praznik Marije Pomagaj — letos ne bo posebnega romanja. Preblizu bi namreč bilo procesiji sv. Rešnjega Telesa v Manly-ju, ki bo najbrž zadnjo nedeljo v maju.

Pri tej procesiji želimo imeti kar mogoče veliko naših ljudi — že zdaj na to opozarjamo. Takrat naj se tudi spet pokažejo naše narodne noše — čim več, tem bolje!

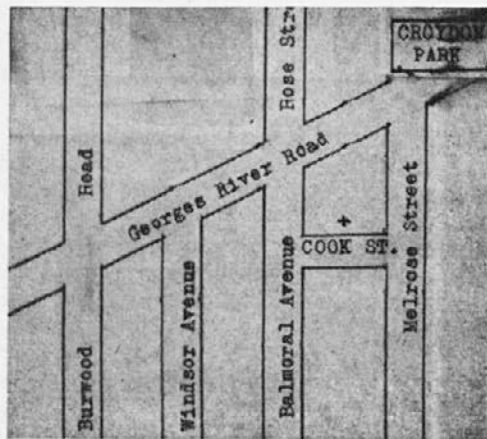

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

Tel. za p. Valerijana: FA 7044

Službe božje

- Nedelja 19. aprila** (tretja v mesecu): **Leichhardt**,
sv. Jožef, ob 10:30.
- Nedelja 26. aprila** (četrti v mesecu):
Sydney (St. Patrick) ob 10:30.
Villawood (Gurney St.) ob 10:15.
- Nedelja 3. maja** (prva v mesecu)
Blacktown ob 11:00
Croydon Park (Cook St.) ob 10:30.

- Nedelja 10. maja** (druga v mesecu): **Sydney** (St. Patrick.) ob 10:30.
- Nedelja 17. maja** (tretja v mesecu — **BINKOŠTNA**).
Leichhardt (sv. Jožef) ob 10:30.
Villawood (Gurney St.) ob 10:15.
(izjemoma za binkošti!)

VEČ VEČERNIH MAŠ OB NEDELJAH

Do zadnjega časa so bile v sydneyjskih katoliških cerkvah večerne maše ob nedeljah dosti redke. V mestu samem samo v treh cerkvah, več jih je pa blo v oddaljenih predmestjih.

V NEBOHOD GOSPODOV

V četrtek 7. maja

To je eden redkih **zapovedanih praznikov** v cerkvenem življenju Avstralije. Uradna Avstralija ga ne praznuje, veren katoličan ga ne sme in ne more prezreti

Izraz "zapovedan praznik" pomeni, da boš po najboljših močeh skušal **biti pri sv. maši**. Ker bodo po vseh cerkvah tudi **večerne maše**, poleg onih zjutraj in dopoldne, ne bo pretežno izpolniti to versko dolžnost. **Nepozabiti!**

Zdaj je g. kardinal odločil, da imajo lahko večerne maše tudi po cerkvah v notranjosti mesta, ako župniki mislijo, da so zaželeni. Najbrž jih bodo uvedli skoraj povsod in sicer ob šestih zvečer.

Se boste pozanimali in poizvedeli, če bo tudi v vaši najbližji cerkvi uvedena večerna maša. Če bo le mogoče, boste sicer še nadalje hodili k dopoldanskim mašam — zlasti slovenskim, kadar so — drugače boste poiskali večerno. Tudi, kadar boste morda nedeljsko popoldne preživeli z doma — ne bo težko najti cerkve z večerno mašo.

MESEC MAJNIK — ŠMARNICE

Bati se je, da so "šmarnice" samo še oddaljen spomin, nekaterim svetel, drugim že odnekad medel... Toliko bolj se je bati, da bo ne samo spomin, ampak celo beseda sama že v prvem rodu — pozabljena. Saj so končno tudi v avstralskih cerkvah znane šmarnične pobožnosti. — May devotions jim pravijo — nam pa ne povedo toliko kot naše "šmarnice". Hočem reči: so nekoč povedale... Kako bi bilo zdaj, če bi jih skušali tu uvesti v domovinski obliki?

Iz raznih razlogov do tega ne more priti, to vsi razumemo. Vsaj kaj majhnega pa vendar lahko storimo — vsak zase. Molitev: Pozdravljena Kraljica vsak dan... morda litanije Matere božje... celo do rožnega venca bi se kdo utegnil opogumiti...

In še nekaj: V znani stranski kapelici ob velikem oltarju cerkve sv. Frančiška v Paddingtonu se lahko vse nedelje v maju popoldne ob štirih udeležite skromne, vendar domače — šmarnične pobožnosti. Pred leti smo nekaj takega že imeli, obnovimo letos! Kolikor vas pride, čeprav samo "nekaj" — dobrodošli!

KAJ BOMO NAREDILI,

KO BO MAŠA "DRUGAČNA"?

Urednik

SLIŠIMO IN BEREMO, DA BO SV. MAŠA v kratkem času postala drugačna. Vesoljni cerkveni zbor v Rimu je o tem mnogo razpravljal in priporočil neke spremembe, papež je potrdil, in zdaj je prepuščeno škofom raznih pokrajin, da sami med seboj odločijo, kako naj maša v njihovih deželah postane drugačna. To vprašanje — vprašanje liturgije ali javnega cerkvenega bogoslužja — je doslej najbolj otipljiv zaključek dveh zasedanj vesoljnega zbora.

Ko beremo ali izgovarjamo besedo "drugačna", bi človek najprej vprašal: Ali je sploh mogoče, da bi maša postala drugačna?

Če bi poslušal neke naše rojake in rojakinje, ki so se naselili v Avstraliji in drugod po svetu, bi moral kar verjeti — pa še več! Iz njihovih ust slišim dosti pogosto, da je maša v Avstraliji že zdaj zelo "drugačna". Tako zelo drugačna, da se ne izplača hoditi k nedeljski maši, kvečjemu še za božič in veliko noč. Če je torej maša že zdaj drugačna, zakaj bi se čudili, ako jo mislijo še bolj spremeniti?

Kako so pa nekateri naši rojaki z rokakinjami vred prišli do prepričanja, da je "avstralska maša" drugačna? Poslušajte jih:

"Avstralska maša je drugačna — nič petja ni v cerkvi. To mi ne dopade, pa rajši ne grem. — Avstralska maša je drugačna, vse angleško, nič ne razumem, pa zato ne grem. — Avstralska maša je drugačna, ženska mora imeti pokrito glavo, to mi ni všeč, takoj sem nehala hoditi. — Avstralska maša je drugačna, kar po dvakrat pobirajo po cerkvi, tega ne vidim rad, torej ne hodim. — Avstralska maša je drugačna, sami tuji ljudje hodijo v cerkev, žive znane duše ne srečaš, kaj naj počnem tam? — Avstralska maša je drugačna, nič domačega ni, ljudje zijajo vate kot v prikazen z drugega sveta, kaj bi se hodila razkazovat?"

Tako in podobno slišite. Ste menda vendar že prepričani, da je avstralska maša drugačna! In če jo hočete še bolj predruščiti, kdo bi se zanimal? Naj naredijo, kar hočejo. Kar se nas tiče, jo lahko tudi kar do konca odpravijo...

Misli, April, 1964

Kljub temu se pozanimajmo!

Vprašajmo se ponovno: Ali je sploh mogoče, da bi maša postala drugačna? Morda vendar zdaj, ko je o stvari spregovoril vesoljni cerkveni zbor in je papež sam podpisal in priporočil, naj škofje po dobrem premisleku napravijo v maši primerne spremembe?

Takoj moramo ugotoviti eno reč in jo kolikor mogoče do dna razumeti: **Maša zares ne more postati drugačna, niti sam papež je ne more predruščiti.** Mašo nam je dal Kristus, Sin božji — kdo bi se drznil njegovo ustanovo predruščiti? Taka kot je, mora ostati do konca sveta.

Takoj pa moramo dostaviti: Predruščitjo se lahko razne **pritikline**, razni **dodatki**, ki so pozneje dostavljeni k maši, kot jo je opravil prvi Kristus sam na veliki četrti. To se pravi, lahko se predruščitjo **mašni obredi** ali zunanji način, kako se maša opravlja. Že v samem našem takozvanem "latinskem" obredu je maša včasih daljša ali krajša, tiha ali peta, bolj ali manj slovesna, z enim duhovnikom ali tremi ali še več, škofova s celo vrsto duhovnikov in strežnikov. Mašnik je lahko obrnjen k ljudem ali od ljudi proč, kakor je pač oltar v cerkvi prirejen. Prav tako ni nujno, da se maša opravlja v latinskem jeziku, saj vsaj to vemo, da jo katoliki **vzhodnega obreda** opravljajo v slovanskih jezikih, pa tudi v grškem, koptskem in tako dalje.

Tudi molitve v mašah raznih obredov so različne, gibanje duhovnikovo in pričujočih vernikov različno — vse to in tako pa maše ne napravi nič drugačne, nič notranje različne od tega, kar je napravil Kristus sam in naročil: To delajte v moj spomin!

V domačem jeziku

Nekako se je zadnje čase utrdilo mnenje in se izražale želje, da bi maša "latinskega" obreda ne bila vseskozi latinska, ampak naj bi duhovnik uporabljal jezik ljudstva, ki maši prisostvuje. To ni nič nemogočega, saj tudi Kristus pri zadnji večerji ni govoril latinsko. Zaenkrat je zdaj po zaključkih cerkvenega zbora poglavito vprašanje, koliko domačega jezika bodo v raznih deželah uvedli v mašni obred. Za Avstralijo kot celoto prihaja seveda v poštev angleški jezik. Koliko tega jezika bo v maši spodrinilo latinščino?

Vemo, da so avstralski škofje med seboj to že določili, niso pa še raglasili. Njihov sklep mora odobriti papež — na to čakamo. Ko bo potrjeno, bomo vsi zvedeli in bo spet veliko govorjenja in pisanja o tem, koliko je maša postala "drugačna". Seveda bodo tudi naše MISLI o vsem tem še kakšno rekle, oziroma zapisale.

NEW SOUTH WALES

Sydney. — P. urednik je povedal, da ima iz Brisbana že lep dopis o mojem velikonočnem obisku, bom pa napisal nekaj vrstic o obisku v Hamiltonu — New Castle. Cvetna nedelja je že več let odločena za slovensko službo božjo v tem kraju. V okolici New Castla je seveda poleg te še vse polno drugih "cvetnih" nedelj, saj so parki in domači vrtovi vse leto pokriti z najlepšim cvetjem. Ta okolica se mi zdi v tem pogledu zelo podobna Brisbanu. Vendar je prava cvetna nedelja, tista pred veliko nočjo, posebej pomembna za rojake v New Castlu in okolici. Prinese jim priložnost za veliko-nočno spoved v domačem jeziku. Treba je povedati, da celo v plavžih teče dalje tudi ob nedeljah in da je precej rojakov zaposlenih pri sekanju sladkorne trstike v Queenslandu. Te in take okoliščine seveda ovirajo udeležbo pri službi božji na Gospodove dneve in se to tudi o priliki obiska slovenskega dušnega pastirja pozna. Kdor pa more, naj bi se z veseljem in požrtvovalnostjo vedno odzval. Letos smo brali "pasijon" in službo božjo so lepo povzdignile žene s petjem domačih cerkvenih pesmi. — Ob tem obisku sem užaloščen zvedel za tragično smrt soproge rojaka Klopčiča, Mariane. Kljub vsej previdnosti je postala žrtev prometne nesreče. Čeprav je bila doma iz Spittala na Koroškem, so jo vsi smatrali za "naše gore list". Njena smrt je vse užaločila. Druga prometna nesreča je poškodovala rojaka Denisa Kaludra, da si že več mesecev zdravi nogo. Oče Janez Kaluder je zaradi bolehnosti stopil v pokoj in mu želimo, da bi si s počitkom kmalu zboljšal zdravje. — Pridni farmar in družinski oče France Dremelj je moral na dosti težko operacijo. Sedaj si ob skrbni negi žene Kristine popravlja zrahljano zdravje. Iz Queenslanda pa prihaja novica, da je zaradi težkega dela na trstiki moral v bolnišnico oskrbo sicer močni Leo Vogrinčič. Naj bi se čimprej vrnil k svoji mladi družinici! Vsem našim bolnikom želim, da bi jih pestro cvetje v vsej okolici kmalu zopet veselo pozdravljalo. — **Dr. I. Mikula.**

NEDELJSKI POPOLDNEVI

DOLGOČASNI?

Mnogi, zlasti samski moški, ne vedo, kam z njimi. Posebno v hladnih mesecih. Morda bo ustrezno z naslednjim povabilom:

Prihajajte čitat liste in časopise, igrati šah, razgovarjati se in tako dalje, v dvoranico Slovenske Karitas ob 2. popoldne do večera.

Dvoranica je v poslopju poleg cerkve sv. Frančiška v **Paddingtonu**. Med tednom ob določenih večerih jo uporabljajo pevci, godbeniki in odrski igralci, ob nedeljah doslej nihče. **Zato je vsakdo dobrodošel.**

Vhod od cerkvene strani in tam na desno v pritličju.

QUEENSLAND

Brisbane. — Naše pričakovanje, da bomo imeli za praznik Vstajenja spet med seboj priljubljenega dušnega pastirja dr. I. Mikula, se je uresničilo. Vrnil se je bil v Avstralijo po nad leto in pol dolgi odsotnosti dne 15. marca, na veliki petek je pa že bil pri nas. Ves dan smo imeli hude nalive in bati se je bilo, da bo udeležba naših ljudi pri križevem potu zelo pila. Vendar ni bilo tako, prav nasprotno. Prišli smo v odličnem številu, kakor da bi hoteli nadomestiti to, kar smo prejšnje leto izgubili. Prav tako smo se na veliko nedeljo ob pol enajstih v rekordnem številu zbrali v znani St. Mary's cerkev k velikonočni službi božji, med katero je krasno pel naše velikonone zbor pod vodstvom požrtvovalnega organista Stanka Sivca. Po moji sodbi

je bilo petje na višku in do tega ni moglo priti brez številnih vaj v postnem času. Med oznanili smo zvedeli, da žaluje za umrlo materjo rojak Konda, za očetom pa rojak Penko. Obema tudi na tem mestu iskreno sožalje! — Po končani službi božji smo se zbrali v župnijski dvorani in pozdravili našega povratnika dr. Mikula. Kakor smo mu pred dvema leti prav tam voščili srečno pot, tako smo mu zdaj izrekli pristrčno dobrodošlico. Naše žene so postregle vsem z domačimi kolači, društvo Planinka je poskrbelo za žejna grla. V svojem poročilu o potovanju nas je dr. Mikula zagotovil, da je Avstralija dežela "Number One", in nas opominjal, naj se ne pritožujemo nad razmerami tu, olasti naj se zavedamo, da so davki v Avstraliji v primeri z Evropo in Ameriko zelo nizki, ogromne vsote namreč tam gor porabijo za vzdrževanje miru. Pogovorili smo še o tem in onem v prijateljskem vzdušju in s enekako ob dveh zadovoljni razšli — **Končno naj opozorim rojake, da se bo dne 26. aprila v običajnih prostorih vršil letni občni zbor Planinke.** Vsi, ki seanimate za napredek — ali nazadovanje — društva, boste gotovo prišli, poslušali poročila in načrte za bodočnost, potem pa izrekli svojo sodbo — ali obsodbo. Na svidenje! — **Janez Primožič.**

Slomškova šola v Condell Parku, Sydney

Misli, April, 1964

DOPIŠNA ŠOLA ZA SLOVENŠČINO

* Ker je letos izredno zanimanje za pouk slovenščine, pa mnogo otrok zaradi oddaljenosti ne more obiskovati sobotnih ali nedeljskih slovenskih šol, je odbor Slovenskega društva v Sydneyu sklenil pričeti s **slovensko dopisno šolo.**

Kaj je dopisna šola, gotovo vsi veste. Otroci bodo dobivali lekcije po pošti, jih predelavali pod nadzorstvom staršev ali pa sami in jih nato poslali nazaj v popravek. Lekcije bodo osnovane na vsebini knjige "PRVI KORAKI", ki bo v par tednih dostopna.

Kdor bi se za pouk slovenščine v gornji obliki zanimal, naj to čimprej sporoči. Stroške pouka bo krilo društvo, **le knjigo si bo moral vsak sam kupiti** (cena knjige 10/-). K pouku se lahko priklase vsi otroci, ki so dopolnili vsaj 7 leto.

Ko nam boste pisali, sporočite starost otroka, seveda tudi ime in priimek, šolo in razred, ki ga otrok obiskuje, in ne pozabite na vaš točni naslov. Prve lekcije bomo razposlali v desetih dneh po velikonočnih praznikih.

Da nam boste delo čimbolj olajšali, vas prosimo, da nam, če ste se za pouk odločili, to tudi čimprej sporočite.

Pišite na: **Correspondence School SDS**
17 Louise Str.
SUMMER HILL, N.S.W.

SYDNEY! — N.S.W. — SYDNEY!

Naša aprilski prireditve se imenuje

"ZELENI JURIJ"

V soboto 18. aprila ob 7:30

REDFERN TOWN HALL, Pitt St.

(Blizu postaje, dosti prostora za parkanje)

Kratka vesela igra — režiser Ivan Koželj —

nato prosta zabava ob godbi

Moč za grla prinesite s seboj

V mesecu maju bomo slavili

MATERINSKI DAN

Naša prireditve: OTROCI MATERAM

V soboto 9. maja ob 7:30

Vse drugo enako kot za "Zelenega Jurija". Vse rojake in rojakinje vljudo vabi na oba večera.

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

NA PREDEVEČER

I. Burnik

PO OKNU JE UDARJAL ŠTROPOT DEŽJA, ko sem brezbržno kinkal na stolu. Miha Gobec je bobnal z debelimi prsti po mizi in ves zamišljen otožno strmel v bolest, ki mu je z mrzlo roko šla preko oči.

"Eh, eh," je pričel. "Prav pri srcu me tišči in zbada — vedno pogostejše, vedno huje. Bog ve, ali ni morda poslednjič? O, ko bi vsaj res bilo! Kolikokrat mi zastane grizljaj, ko zajemam iz tiste očrnele ponve, ki si sam v njej za silo skuham. Večkrat me prevzame misel na samomor. Čemu prav za prav živeti takole sam zase in ne imeti nikogar? Takega življenja je hitro dovolj. Naješ se ga kmalu, najsi je še tako sladko in lepo".

Čez čas je nadaljeval:

"Trese me strah samote, vest mi očita. V predsmrtni slutnji se čutim zlomljenega. Hotel bi vpiti — predrugačiti sebe in svet, ali kljub vsem takim namenom sedim v človeški nemoči sam vase zaprt." Segel je po fotografiji in se vanjo zagledal.

"Priatelj, poglej plavalasko, tudi njene oči so modre. Prav nič se še ni spremenila, zdi se mi celo lepša kot takrat . . . Bogsigavedi, kolikokrat sem sliko gladil in poljubljal, preden sem v sanjah zaspal.

O moja dobra zvesta Malčka!

Gotovo še ni pozabila, kako sem jo nosil štuporamo in deval na češnje, ko je bila sama tako majhna in drobna. Potem, no, potem je rasla hitro in dobila čudne oblike, da sem prišel povešati pogled pred njo.

Davno bo že od tega. Bilo je, preden so me na silo odgnali od doma, ko sva šla po nedeljski maši skupaj domov. Sonce je prijetno grelo, zrak je bil poln pomladnih vonjav. Hodila sva tiha in nema, a nikakor nisva mogla dohajati ostalih, ki so hiteli naprej.

Pred ovinkom v senci klana sva obstala in se zasopla zazrla proti brajdam, kjer so češnje v vrsti zorele vzdolž njive.

Kako si rdeča, kako si lepa, prav kakor češnja, sem jo podražil. Bilo ji je neprijetno, le še bolj živo je zardela, pa si je brž opomogla.

Se spomniš, Mihec, kako si me dvigal in deval na veje? Kako sva se srečna gugala, zobala sladke

češnje in se smejala? Zdaj me nič več ne vabiš. Se bojiš, da bi preveč pojedla ali da se veja zlomi pod mano?

Aho, oho! sem zmeden vzkliknil in veselo začuden grabil za njenim očitkom.

Še isto popoldne je stala z menoj v brajdi pod češnjo — podobna maku, ki samozavestno raste med pšenico. Sem in tja se je morala stegniti in dvigniti na prste, da ji je pisano krilce zlezlo nad kolena.

Mihec, tole vejo, prosim, malo pripogni.

Krilila je z rokama, kot bi hotela zleteti. Povzpел sem se in komaj dosegel vejo, tudi Malčka je bila s konci prsti že pri njej. Toda veja se nama je izmuznila in oba sva izgubila ravnotežje. Telebnila sva v mehko pšenico in kobalila drug čez drugega — v veliki zadregi, ki sva jo skušala s smehom zakriti. Ob tako nenadnem dotiku njenega telesa sem ves vztrepetal.

Droben ščinkovec je nagajivo ščinkal v veja, ko sva si hip na to obljubila večno zvestobo. Iz oči nama je sijala neskajljena radost. V zaobljubi sva vsak po svoje kovala vesele nade za bodočnost — ne vedoč, da bo najin sen tako neskončno dolg.

Zdaj na predvečer je v meni samo še spomin. Kot bi tonil, se oprijemljem njene zmečkane slike. Rad bi jo še enkrat objel, enkrat za vselej. Pa spet ne bi rad, ker bi mi utegnili zdaj biti odveč. Ves sem negotov — kot moj jutrišnji dan".

Tako se je Miha izpovedal, kot bi pribil. Ni bilo več kaj dodati. Ko sem tiho legel na nepostlano ležišče, je on s tresočo se roko spet napolnil kozarec, da so pene kipele preko robov. Po dolgem hladnem požirku je tudi Miha pokazal podplate ter sam zase še dalje modroval.

"Trikrat sem že izpolnil papirje, da bi ji naredil poklic. Sirota še zmerom čaka in se zanaša. Kljub temu se mi močno zdi, da je še vedno neodločena. Rada bi prišla, pa se le otepa, kot da se nečesa boji. V zadnjem pismu me prosi, naj počakam vsaj še toliko, da jo upokojijo. Gotovost je le gotovost — nikoli ne več".

Omamljal me je dim cigarete. Miha je še vedno nekaj brundal in momljala. V temi sem zaznamoval le še ogorek, ki je kot svetilnik sinil in ugasnil.

"Res, gotovost je le gotovost, nikoli ne več!"

Po trudnih možganih so se mi prepletale svile ne nogavice, pisana ruta, zakmašno pokrivalo, lepa črna torbica in rokavice. Miha je mislil menda tudi na bel naprsnik, ko je naročal, kaj naj ji pošljem, če se on zjutraj slučajno ne bi zbudil.

"Za spomin, za neomajno vero! O, moja Malčka draga!"

TA JE PA VIDETI

"APRILSKA"

(Odlomek pisma iz domovine)

Še eno zanimivost moram povedati. Naši vladarji imajo veliko skrbi zaradi tega, ker je v naši državi že več milijonarjev, kot nikjer drugod po svetu. Ne smete se čuditi, saj to je čista resnica. Sedeli smo v gostilni in izračunali, da je samo v naši vasi od vseh, ki kaj imamo, več kot 80% milijonarjev. Bili so pa časi, ko smo kar umolkili, če je kdo samo besedo milijonar izrekel.

Za toliko milijonarjev se nimamo zahvaliti samim sebi, pa tudi komu drugemu ne. Morda vi mislite, da Amerikancem, ki so nam toliko milijard dolarjev šenkali? Pa ni tako, zahvaliti se imamo samo našim tukajšnjim vladarjem, ki znajo napihovati draginjo kot nikjer na svetu ne. Če greš na semenj in misliš kupiti dober par volov, nikar ne hodi brez milijončaka v žepu, ne boš dosti kupil. Tako tudi druge reči. Vse cene za posestva in avtomobile in za tucat rejenih svinj moraš računati z milijončki.

To vse dela našim vladarjem skrbi. Jezi jih, da naša domovina postaja tako milijonarska, kar se zdruzo besedo pravi, kapitalistična. Kapitalizem pobijamo z vsemi besedami, kar jih najdete v slovarju, milijonarji pa se zmerom bolj množimo

da je res že kar grdo. Zdaj pravijo, da bodo dinarju vzeli pravico predstavljati v naši valuti neko enoto, kakor jo na primer predstavlja vaš avstralski funt ali ameriški dolar. Vpeljali bodo novo enoto, ki bo nastala tako, da bodo po sto dinarjev je-mali skupaj in to bo enota. Drobiž bodo potem samo dinarji, pare bodo odpravili. Ni še sklenjeno, kako se bo nova enota imenovala. Nekateri pravijo, da se ji bo reklo "en Tito", kakor nekje v južni Ameriki pravijo "en bolivar" po svojem velikem osvoboditelju. Natanko ne vem, kako je tam doli s tem, slišal sem, ko so se pogovarjali. Drugi mislijo, da bi bilo treba s tem počakati, da Tito umrje. Zopet drugi so rekli, da nikar tako dolgo čakati, Tito še nič ne misli umreti, milijonarje je pa treba odpraviti kar se da hitro, da ne bo Tito umrl sredi samih kapitalistov. Tako predlagajo, da bi se zaenkrat lahko reklo tistim novim denarskim enotam kidriči, ta je že davno mrtev, po Titovi smrti se pa lahko ime spremeni in bodo titoti.

Tako pravijo, bi se lepo število naših milijonarjev odpravilo, ker bi potem vsak naenkrat imel stokrat manj kot zdaj. Pa tudi pred zunanjim svetom bi se lahko potem bolj postavljali, da nimamo tako slabe valute. Zdaj se dobi za en vaš funt okoli 1,500 dinarjev, na črni borzi pa še več. Potem bomo dobivali samo 15 kidričev, pozneje pa titotov — eden je vmes rekel, da "tičkov" — dinarji bodo pa samo še za drobiž. Vse naše cene se bodo določevale po kidričih in naši milijonarji se bodo stajali tako naglo kot se taja sneg zdaj, ko je samo še dva tedna do velike noči.

Pozdravlja vdani A.Ž.

ZOPER REVMAZEM — Č E S E N !

Tisti, ki veste, kaj je revmatizem, vzemite na znanje. Lahko pa tudi taki, ki boste revmatizem nekoč šele spoznali.

Jaz sem imel lansko leto dva meseca hud revmatizem v členku, prav v kosteh. Zlasti ponoči sem imel hude bolečine. Vsako noč sem poskusil vsaj, kar mi je kdo svetoval, pa ni nič pomagalo. Potem sem se spomnil, da sem nekoč slišal ali bral: česen je zdravilo zoper tako reč.

Nato sem po dvakrat na dan nekaj strokov česna na drobno razrezal, zmetal v kozarec in nalil vode. Oboje sem krepko zmešal in popil. Tako sem napravil enkrat dopoldne in enkrat popoldne. V treh dneh so vse bolečine popolnoma izginile. To je bilo pred več kot pol letom in še danes je noga zdrava.

Nedavno me je pa revmatizem prijel v desni rami. Nisem mogel roke stegniti in spet je bilo ponoči najhujše. Sem že mislil, da bom spet kar več mesecev trpel. Sem se pa spet spomnil na česen, češ, bom videl, če to zdravilo pomaga samo za nogo ali tudi za roko. Napravil sem prav tako kot za revmatizem v nogi — in spet je v treh dneh vse izginilo.

Veste, saj česen ne smrdi tako hudo, če ga spijete z vodo. Če pa po pitju pojedete malo sadja, ves duh kar hitro izgine.

To sem napisal, da morda komu prav pride. Jaz sem poskusil in pomagalo je. Storite tako tudi drugi. Morda ne bo vsem pomagalo, škoditi pa tudi ne more. — **Brat Antonin OFM, Chicago, Ill.**

KRIŽANKA

Mirko Rakušek

Vodoravno:

- 1 svetlo, čisto
- 5 skupek
- 9 **svetišče**
- 10 tako (angl.)
- 12 predlog
- 13 znak za avstralsko državo
- 14 samoglasnika
- 15 paradiz
- 17 fina bombaževina
- 19 z nejevoljo
- 21 okras
- 22 žensko ime
- 23 mesto v Indiji
- 24 pokoj
- 26 odprava
- 33 moško ime
- 34 vek
- 35 počivati
- 36 povabljeni gostje

- 38 vozilo po snegu
- 39 sploh kdaj (hrv.)

Navpično:

- 1 mesto na Gorenjskem
- 2 znak za ulico (angl.)
- 3 tuj
- 4 znamka avtomobila
- 5 cel
- 6 dekliško ime
- 7 vzklik
- 8 poslaništvo
- 11 tribuna
- 14 bivališče, poklic
- 16 preden (angl.)
- 18 umetnost (angl.)
- 20 odlične ženske
- 21 podpri!
- 25 dnevi sredi marca (lat.)
- 27 kup oglja
- 28 kakor 14 zgoraj
- 29 ceste
- 30 napeljave za vodo itd.
- 31 država v Aziji
- 32 skupina ptičev
- 35 Hitlerjevo elitno vojaštvo
- 37 2. sklon besede pod 25 zgoraj

2. Medved

Če zapodiš medveda v gozd, kako daleč noter bo šel?

3. Lahak račun

AA	krat	A	je	BB
manj		in		manj
CC	krat	C	je	DD
EE	krat	F	je	FF

4. Slab šolar

Tudi on se znajde v šoli
in takole se spozna:
med vsemi, ki so tamkaj,
najbolj trdo glavo ima.

Snažne lepe sobe z vso postrežbo za izletnike,
kopalce, letoviščarje.

"BLUE WATERS"

gostišče med Sydneyem in Palm Beachem
Izborna kuhinja, bus pred poslopjem,
do prodajalen 3 minute.

1687 Pittwater Road, Mona Vale.

Tel. XX 3626

Priporoča se H. Stanojkovič

POZOR! POTUJETE v RIM — ITALIJO?

Prenočišče, hrana, ogled Rima itd, vse te
skrbi bodo odveč, če se boste obrnili na:

HOTEL — PENZION BLED

Via Statilia, 19 — Telefon 777-192 - Roma

Se priporoča in pozdravlja, Vaš rojak

VINKO A. LEVSTIK

Izrežite in shranite!

— Pišite nam za cene in prospekte!

POTREBUJETE KAKŠNO USLUGO? Hitro, zanesljivo in zmerne cene!

● ČE HOČETE KAJ POSLATI V DOMOVINO, vse tehnične predmete, kot hladilnike, televizorje, pakete brez carine itd.

● SLOVENSKI FANTJE: ako se želite spoznati z dekleti iz domovine, pišite za ponudbe s slikami, možna poroka preko zastopnika v Jugoslaviji, prihod Vašega dekleta ali sorodnika v Avstralijo.

● ČE ŽELITE NAROČITI SLOVENSKE GRAMOFONSKE PLOŠČE, knjige, časopise in slovarje.

● POŠILJAMO DENAR, IZPLAČILO v 10-15 dneh po prejemu čeka. To je najhitrejši način.

● ČE ŽELITE KAJ PRODATI ALI KUPITI v domovini in sploh v Evropi: hišo, posvetstvo itd.

● POŠILJAMO ZDRAVILA iz vseh evropskih držav in iz Amerike v domovino.

Za vse tovrstne usluge pišite in zahtevajte ponudbe!

TONY G A R B A J S

Finkenstrasse 10

5602 — LANGENBERG/Rhld. — WEST GERMANY

DARILNE POŠILJKE

živil in tehničnih predmetov (bicikle, motocikle, mope, radijske in televizijske aparate, frižiderje itd.)

ZA SVOJCE V DOMOVINI

pošilja tvrdka

Stanislav Frank

CITRUS AGENCY

74 ROSEWATER TERRACE

OTTOWAY, S.A.

Telefon: 4 2777

Telefon: 4 2777

SOLIDNOST — POPOLNO JAMSTVO

— BRZINA —

SO ZNAČILNOSTI NAŠEGA POSLOVANJA

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

£ 3-0-0: Franc Maver;

£ 2-0-0: Ant. Šega, Anton Brne, Branko Kale;

£ 1-10-0: Franc Vrabec;

£ 1-0-0: Franc Gasperin, Štefan Boebeckey, Ivan Marinček, Matija Okorn, Mirko Rakušček, Štefka Smole, Ernest Rutar, Štefka Krismančič, Stanko Sivec, Franc Tomažič, Feliks Kovačič, Zvonko Šambolec, Milan Kavčič, Stanko Ogrizek, Henrik Juriševič, Jože Zupančič, Ivan Knafelc, Jože Medved, Marija Urbas;

£ 0-10-0: Avgust Konečnik, Jožef Tomažič, Andrej Zrim, John Ibič, Ivan Bogataj, Anton Gjekrek, Fr. Bregantič, Marica Darmanin, Herman Muster, Franc Mahnič, Zdenka Varga, Albert Škerlj, Ivan Hozjan, Vlado Ferluga, Stanko Fatur, Ivan Figar.

Prisrčna hvala in Bog živi tudi bodoče darovalce!

Dr. J. KOCE

37 HEIDELBERG RD., CLIFTON HILL, MELBOURNE, VIC.

Tel. 48-6759

1. ČE HOČETE ZAJAMČENO, SOLIDNO IN HITRO POSTREZBO GLEDE DARILNIH POSILJK Z ŽIVILI, ZDRAVILI IN TEHNIČNIMI PREDMETI (RADIO APARATI, MOTORNI KOLESI, BIKIKLI ITD.)
2. ČE HOČETE DOBITI SEMKAJ SVOJO ZAROČENKO, SORODNIKA ITD. POVDARJAMO, DA IMA DR. KOCE PO TUKAJŠNJIH ZAKONSKIH PREDPISIH PRAVICO DAJATI INFORMACIJE GLEDE VPOKLICA OSEB V AVSTRALIJO.
3. ČE HOČETE PRAVILNE PREVODE SPRICEVAL, DELAVSKIH KNJIZIC, PO-OBLASTIL, TESTAMENTOV ITD. PRODAJAMO SLOVARJE IN VADNICE ANGLEŠKEGA JEZIKA.

Zastopnik za N.S.W. Mr. R. OLIP, 65 Moncur St., Woollahra, N.S.W.
Tel. 32-4806

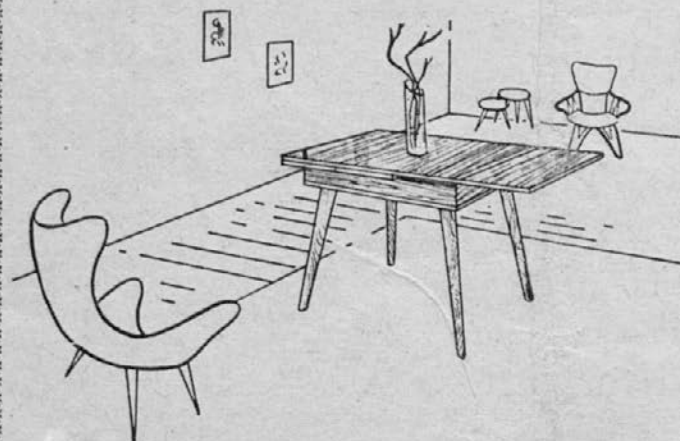
Zastopnik za Viktorijo. Mr. J. VAH, 2 Kodre Str., St. Albans, Vic.
Tel. 65-9378

HOLROYD FURNITURE CO., 403 GUILDFORD ROAD, GUILDFORD

BOGATA IZBIRA:

Jedilne sobe
Ure vseh vrst
Spalne sobe
Televizijski in tračni aparati
Igrače vseh vrst
Namizni prti in prtiči
Aparati za britje in striženje

Aparati hladilni in sušilni
Linoleji vseh vrst
Božje slike in kipi
Importirane brušene vaze
Naslonjači in ležalni stoli

POPUST IN LAHKI POGOJI ZA ODPLAČEVANJE NA OBROKE.

REDNA POSTREZBA, POPOLNO ZADOVOLJSTVO.

KADAR KUPUJETE POHISTVO, OBRNITE SE NA NAS

Tel.: 632-9951

Preproge in zavese
Otroške postelje in vozički
Radijski in gramofonski aparati
Sprejemne in samske sobe
Električni lustri in svetilke
Kuhinjske omare, mize in stoli